

Savez Rusina Republike Hrvatske • Сојуз Русинах Републики Горватской

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО

199

GODINA
РОК

XLVI

3/2017

ПРЕСЛАВЕНИ ДЗЕНЬ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ГОРОДУ ЗАГРЕБУ

Загребчане представили традиційни руски єдла и лакотки

З ліва на право: Ліляна Киш, Владо Русин, Оленка Поштич и Звонко Гайдук

Мишани хор КУД «Осиф Костелник» Вуковар

У організації Координації радох и представительськох националних меншинох Городу Загребу, а под покровительством городонаchalnїка Милана Бандича и у сотруднїцтве зоз Туристичну заєднїцу Городу Загребу, 14. мая того року у павільону Зриневац отримана манифестация «Дзень националных меншинох Городу Загребу. Предсидент Координації Радох и представительськох Душан Мишкович привитал шицких присутних и подзековал Городу Загребу на сотруднїцтве, пан Александар Толнауер повинчовал шицким меншином їх дзень, а Милан Бандич наглашал же Европа може од Загребу учыц на прикладах мултикультуралносци и мултиетнїчносци.

Тота ше манифестация организуе по шести раз, а наступели дзветеннац национални меншины: албанска, австрійска, бошняцка, болгарска, чарногорска, ческа, мадярска, македонска, немецка, ромска, словенска, сербска, польска, руска, русийска, словацка, італіянска, українска и жидовска. Шицки вони представили своё традиційни єдла, народне облечицько, фольклорну и музичну творчосць, як и видавательну дїялносць. Наша заєднїца мала нагоду понукнуц нашо капушанікі, черегі и на квасу зоз маком и орехами.

Окрем представяня лакоткох, представили зме ше и зоз нашим руским народним облечивом котре презен-

товали нашо члени зоз Вуковару и Петровцох, а тиж так и зоз фольклорно-музичну програму членох Союзу Русинох Републики Горватской, КУД «Яким Гарди» Петровци и КУД «Осиф Костелник» Вуковар.

Петровчане Загребчаньом и їх госцом указали по традиції *Руски пастирски танцы*, а Вуковарчане зоз мишану шпивацку групу и оркестром одшпивали два руски шпиванки. Же бизме ше могли представиц Городу Загребу постарали ше Представитель рускай националней меншини Городу Загребу пан мр сц. Ириней Мудри и тайомнїк Яким Павлович.

Звонко Костелник, проф.

Пастирски танцы

Петровски танечнїки зоз КУД «Яким Гарди» на загребскім Зриневцу

Коштоване рускай кухні

Учащінікі святочнї програми пошвеценей националним меншином у Загребе

BROJ
ЧИСЛО

199

GODINA
РОК

2017.
XLVI

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428-342

IBAN HR1623400091110057465

Tisk: Proventus Natura d.o.o. Cerna

Naklada: 800 primjeraka

“НОВА ДУМКА”

Видава: Сојуз Русинох РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателя: Дубравка Рашљанин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428-342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкче: Провентус Натура д.о.о. Церна

Тираж: 800 прикладници

Tiskano – Друковане

07 / 2017

Cijena
Цена

10

Kuna
Куни

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Rukopisi ше не врацаю.
Обявени прилоги ше гонорую.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

DRUŠTVO I POLITIKA - ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА

Преславени Дзень националних меншинох Городу Загребу	2
Наукови сход «Национални меншини, миграциј и сигурносц у демократским дружтвох»	4
Održan seminar „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj – заштита manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva”	4
Дзень националних меншинох Вуковарско-сримске жупаниј	5
Дзень Руснацох у РГ	6

IZ NAŠIH MJESTA - 3 НАШИХ МЕСТОХ

Отримана Шветочна Синьска алка у Вуковаре	8
Отримана 56. «Червена ружа»	25
Дакеди було.....	27
Треба нам молитвеник руского духа.	30
19 најчешћих грешака родитеља и одгоју дјече	31

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA - ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ

Петровски танечници у Дреню	9
Танечни ансамбл КУД-а «Яким Гарди» на 25. Отоцкай яри	9
Културни различности, културне благо.	10
И того року зрубане "Майске древо" у рамикох Петровског дзвона.	10
Подобова колонија националних меншинох Приморја	11
«Ранше товаришиство нацијох» у Ријекским кампусу	11
На первомајском вилету у Адици наступело КУД «Осип Костелник» з Вуковару	12
1. Стретнуце хорох националних меншинох городу Осијеку	12
Соботова програма 44. Петровског дзвона	17
Отримана централана манифестација култури Сојзу Русинох РГ «Петровски дзвон».	18
Швето култури Руснацох и Українцах у Приморско-горанске жупаниј	20
КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох представело ше на 35. смотри жридовога фолклора юнијских дњох аматерскогатворчости «Лидас» у Плетерници	21
Госцоване на 30. Стретнуцох фолклору у Марпі Бистрици	22
Добре сотрудніцво медзи културно-уметніцкима дружтвами, членами Сојзу Русинох РГ	23
КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох на 11. смотри фолклора националних меншинох у Дарди 2017	23
Дзень Руснацох означени и у Миклошевцих	35

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГ ЖИВОТА

Феставил црквонеј музики у Матульох	13
Стретнуце горватскай католіцкай младежи	13
Отворена 240-рочніца Крижевскай епархії	14

LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК

роздумоване у цикосци - razmišljanje u tišini	16
погляд на город - pogled na grad	16
Єдноставно, буц щешліви	16
Мой швет	16

PUTOPIS - ДРАГОПИС

Зединени Арабски Емирати - Дубай.	24
---	----

Рига	28
----------------	----

STARE FOTOGRAFIJE - СТАРИ ФОТОГРАФИЈ

„Чловек хтори страцел амрел“	26
--	----

POLJOPRIVREDA - ПОЉОДІЛСТВО

Польопривредна сезона у цалим почала добре	32
--	----

PETROVCI KOJI NESTAJU - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Квеце було прикраска у каждим руским обисцу	33
---	----

SPORT - СПОРТ

Затримани континуитет участована и госцопримства.	34
---	----

После дванац роки у Миклошевцих ше знова бави фодбал.	34
---	----

Насловни бок: Агнетка Балатинац – «Пипине»

Остатній бок: Звонко Костелник – Часц подобового фундусу Сојзу Русинох РГ

UREĐNIŠTVO: Vera Pavlović (главна и одговорна уредница), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provči

SAVJET UREDNIŠTVA: dr.sc. Oksana Timko Đitko (предсједница), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vuilić (русински језик), Andreja Magoč (хрватски језик)

Tiskanje потпомаже Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. сiječња 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), „Nova dumka“ је уписана у evidenciju glasila pod brojem 1366

Prilozi autora потписани именом не moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: ера Павлович (главна и одвичателна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Провчи, Леся Мудри

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф.н. Оксана Тимко Ђитко (предсједатель), Маријана Џудџар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Марја Вулић (русински језик), Андреја Магоч (хрватски језик)

Друковане помага Совет за национални меншини Републике Горватске.

На вимагање Сојзу Русинох и Українцах Републики Горватске с Ријешњем Министерства информована Републики Горватске од 15. јануара 1992. року (УЧ. 523-92-1) „Nova dumka“ уписана до evidencijе јавних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источасно и становиско редакције лебо видавателя.

НАУКОВИ СХОД «НАЦИОНАЛНИ МЕНШИНИ, МИГРАЦІЇ И СИГУРНОСЦ У ДЕМОКРАТСКИХ ДРУЖТВОХ»

У організації Центра за медзинародни одношеня и сигурносни студиї Факултету політичних науков и Велеучилішта у Загребе, а под покровительством Заклади Фридрих Еберт Штифтунг и Совету за национални меншини Републики Горватской отримани 21. Наукови сход «Национални меншини, миграции и сигурносц у демократских дружтвох» на Брионох од 18. по 21. май 2017. року. Сход привитал предсидент организаційного одбору Синиша Таталович, Ружица Якешевич - предстойніца Цемсс-а ФПЗГ-а, Лидия Кос Станишич - декан ФПЗГ-а, Макс Брэндле - директор Заклади Фридрих Еберт Штифтунг у Загребе, Александар Толнауер - предсидент Совету за национални меншини Републики Горватской котри участвовал и у преподаваньох вязаних за питаня националних меншинох и миграцийних политикох.

На сходзе участвовали науковци и фаховци зоз Горватской и иножемства котри ше занімаю зоз правами националних меншинох, миграциями и беспечними студиями.

Циль Наукового сходу бул розпатране шицких темох котри ше одноша на питаня помоци у ришованю медзиеніцкей напартосци, у першим шоре актуалных збуваньох, виволоване миграцийних цекох и вибеженской кризи, посцигнуц заедніцки сотрудніцтва у черанкох стратегії, искусства у политики за уключоване, интеграцию и управяне зоз розличними сигурносними ризиками.

Tot Наукови сход отворел вельни питаня, а так и простор и можлівосци зоченосци зоз німа. Okреме значни були искусства Републики Горватской вязани за питаня скорей и после уходзеня до Европской униї, у рамикох науково критичного, сигурносного, социального, духовного и культурного аспекту.

Робота сходу резултовала зоз квалитетними анализами и заключеняями котри буду доступни науковей и политичней явносци.

Звонко Костелник

Учащі збування

ODRŽAN SEMINAR „MEDIJI I NACIONALNE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ – ZAŠTITA MANJINA I ULOGA MEDIJA U DEMOKRATIZACIJI HRVATSKOG DRUŠTVA“

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, održao je 16.svibnja 2017.godine u Opatiji seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj – Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva“.

Seminar su uvodnim govorima otvorili v.d.ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina mr.sc Branko Sočanac, te predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Aleksandar Tolnauer.

U radu seminara svojim izlaganjima i predavanjima sudionicima obratili su se: saborski zastupnik Veljko Kajtazi, prof.dr.sc. Siniša Tatalović s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, Suzana Kunac iz Agencije za elektroničke medije, Daniela Draštata s Hrvatske televizije iz Redakcije za nacionalne manjine, iseljeništvo i civilno društvo – multinacionalni magazin „Prizma“ i Branka Mandić sa Hrvatskog radija.

U sklopu Programa seminara prikazan je dokumentarni film Hrvatske radio televizije „Pravda“.

U raspravama je ukazano na još uvjek nedovoljnu zastupljenost nacionalnih manjina u programima javne televizije koja ne korespondira sa obvezama udjela sadržaja propisanih zakonom i ugovorom sa Vladom Republike Hrvatske, posebno u svezi intencije zakonodavca da se manjinski sadržaji inkorporiraju u cjelokupni program kako bi se većina upoznala sa manjinom, kao ravnopravnim članom društva i subjektom društvenih događanja, a u smislu politike učešća manjina u javnom, kulturnom i političkom životu Republike Hrvatske kao integriranim članovima hrvatskog društva sa svojim identitetom.

Današnja manjinska produkcija ne uključuje manjine u mainstream sadržajima, jer su u programima HTV-a manjine getoizirane u dvije emisije tjedno „Prizmu“ i „Manjinski mozaik“ što dokazuje da pravna regulativa i politička retorika sa dnevnom praksom nisu u svezi.

O pripadnicima manjina, posebno u zadnje vrijeme izvještava se na rubu skandala i senzacija te netolerancije koju mnogi od gostiju HTV-ovih programa javno iskazuju, dok je pre malo mogućnosti predstavnicima manjina da na takve istupe mogu odgovoriti. Posebno je zabrinjavajuće i mali broj afirmativnih priloga, kao pozitivnog primjera političkog, društvenog i kulturnog suživota manjina i većinskog naroda.

Konstatirano je da je radijski program uglavnom ispunio programske obveze koje HRT ima na temelju zakona i ugovora sa Vladom Republike Hrvatske, a da je televizijski još veoma daleko od programa na jezicima nacionalnih manjina kao i od adekvatne zastupljenosti manjina u programima HRT-a.

Također upozorenje je na nedovoljnu edukaciju novinara i urednika za manjinska pitanja što se manifestalo odabirom nestručnih i nekompetentnih sugovornika u pojedinim prilozima o radu, kako manjinskih udruga, saborskih zastupnika manjina te Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske čime su preplatnici javnog servisa, u što spadaju i pripadnici nacionalnih manjina, lišeni vjerodostojne i sveobuhvatne informacije koja treba svima u ovome društvu pomoći u stvaranju jasnih i argumentiranih stajališta.

Stoga je neophodno da javni servis, u trenutku kada padaju novinarski standardi, etika i profesionalizam, zajedno s manjinskim predstavnicima intenzivno radi na otklanjanju i rješavanju ovih nedostataka.

Preuzeto sa <http://www.nacionalne-manjine.info/>

ДЗЕНЬ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВУКОВАРСКО-СРИМСКЕЙ ЖУПАНИЈ

У организацiji Координацији Радох и Представитељох националних меншинох Вуковарско-сримске жупанији и под покровительством Жупанији, 14. маја 2017. року у Боботи означени Дзень националних меншинох Вуковарско-сримске жупанији.

Тогорчнай манифестацији домашній була сербска национална меншина, а осем од дзевец националных меншинох хтори жиу на просторох Вуковарско-сримске жупанији представили своё традицийни писні и танцы, народне облечиво, ручны роботы, часописы и националну гастрономию.

Председателька Координацији, пані Розалия Якуметович, на початку привитала шицких учашнікох, госцох, жупана Вуковарско-сримске жупанији, Божу Галича, дожупана Дьордя Чурчича, председателеюх и представитељох националных меншинох хтори були присутни.

Жупан Божко Галич отворел манифес-

Жупан Божко Галич пред руским штандом

Делеѓация обишла штанди зоз ёдлом и при кождому штанду ше дакус коштовало, попило, побешедовало и зашпивало.

Док други госци и учашнікі обиходзели штанди и медзисобно ше дружели, отримана шветочна схадзка з нагоды означавання того дня у Жупанији. Кажде од присутних гварело даскелью прыгодны слова, а жупан похвалел роботу Координациі и пажадал ище веџей успіху у дальшайшай роботы.

После дружения на отвореним, понеже була красна хвіля, шицки ше преселі до дворані дзе була культурна програма. Кажда национална меншина ше представела зоз танцом лёбо писню.

Руску националну меншину того року представело КУД «Якім Говля» зоз Міклошевцох.

По законченю програмы, дружене ше предлужело коло закускі.

Марияна Джуджар

Вистава рускіх ёдлох и лакоткох

Святочная схадзка Координациі националных меншинох Вуковарско-сримске жупанији

Прывітне слово Бориса Бучка, председателя Координациі радох рускай национальнай меншини Вуковарско-сримске жупанији

Женска шпивацка група КУД «Якім Говля» пред публикой у Боботи

Публіка на збуваню

ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ У РГ

З нагоди означования Дня Руснацох у Республики Горватской, а у организації Координації рускій национальній меншини Республики Горватской, 27. мая того року у Городским музею у Вуковаре отримана Шветочна академія. Академія отримана по седми раз і з рока на рок чувствує ше вше веџей госцох, що значи же людзе вше веџей свидомі своєї припадносци.

На преславу були поволани велі госци. На початку ше, шицким госцом и учасником, зоз даскеліма словами обращал предсидент Координації Борис Бучко, привітал шицких и повинчовал швето.

Швето повинчовал и владика Никола Кекич, а його винчованку пренесол о. Владимир Седлак зоз Петровцох. Тиж так, спред жупанії Вуковарско-сримській даскельо слова гварела пані Ядранка Голубич и на концу висланік Владі Республики Горватской и городоначальнік Городу Вуковару, Иван Пенава.

Академія почала як и вше, зоз гимну Республики Горватской и шветочну писню Руснацох у Республики Горватской, котру хаснуєме од 2009. року, а у виводзеню Хлопскай шпивацкай групи КУД-а «Якім Гарди» зоз Петровцох и Женскай шпивацкай групи КУД-а «Якім Говля» з Міклошевцох.

Руснацы уж скоро два вики жию на тих просторах, а пред скоро трома віками ше до Панонской ровні присельвали зоз, теди горніх крайох Угорской, з Боршодского, Земплинского, Сабольчского комітату и по податкох хтори остали записані, до Керестура ше населёли 1745. року. Сто роки познейше, пришли и до наших крайох праве з Руского Керестура и Коцур, и ту населёли Янковци, Петровци, Ми-

Делегация руских культурных и политических здруженьях поклада венци и швички при памятніку страдалим у Отечествей войни на уліу Вуки до Дунаю у Вуковаре

клошевци, Грабово, Вуковар, Вінковци... И остали зме ту, на тей жемі, ми, іх потомки, хтори ше и на таки способ, у означаваню Дня Руснацох, здогадуєме на іх гледаня снох о лепшым живоце. Програма пошвецена и основаню и спроцывованю шицким спокусом пред хторима ше находзели Руснаци, дакеди и нешка, а то зоз шпиванку «Писня Руснака» потвердзели члены КУД Руснацох зоз Осиеку, а писню Дюри Папгаргая, под назву «Руснак» одрецитовали Томислав Рац и Владимир Дудаш.

Велі писні хтори жили през вики у нашим народзе, бешедую нам и потвердзую тuto же и нешка, ище вше, бешедуєме по руски, а же ше вон як потоки

розиходзел на рижни власни цекі, що през писню «Плела дзвівка, плела лен» доказали члени Дружтва «Руснак».

И гоч як зме ше розиходзели на шицкі боки и становяли ше на одредзеним месце, а вец знова розиходзели, место у хторим зме ше народзели остава вично у нашим паметаню. КУД «Осіф Костелник» зоз Вуковару то потвердзел зоз писнями «Ей, не видно того мой валал» и «Кед я пойдзем маршровац», а Любіца Гаргай одрецитовала писню Гавриїла Костельника под назву «Станьце, станьце, браца мой». Дзепоедни нашо народни шпиванки бешедую о и основаню Руснаковай судьбы на широких просторах Карпатох и Панонской ровні, що през шпиванки «В каліновим леше» и «Штири волки» указали члени КД Руснацох зоз Вінковцох, а «Глуху покриву» Владимира Коциша одрецитовал Томислав Рац зоз Петровцох.

Понеже здогадованя знаю приволац рижни емоції и най би то були лем гевти найкрасши, и лем же близме не забули хто зме, зоз «Венчиком руских народных шпиванкох» то дочаровли члены КУД-а «Якім Гарди» зоз Петровцох.

През живот зме вязані за тот край у хторим зме народзени, за родими край. Прето зме ше и стретли ведно на тих просторах же близме поведли же иснуєме на іх и же нам ту дом. То нам през рецитацию «Мойому роду» Михала Ковача гварел Владимир Дудаш, а Академія закончена зоз писню «Молітва» у виводзеню Женскай шпивацкай групи КУД-а «Якім Говля» з Міклошевцох.

Вечар предлужел у дружненю и закуски.

Марияна Джуджар

**Женска шпивацка група КУД «Якім Говля»
Міклошевци**

**Нащывителе святочнай програмы у просторе
Городскаго музею у Вуковаре**

**Борис Бучко, председатель
Координациј ради рускай
националней меншини у
Вуковарско-сримской жупаниї**

**Владимир Седлак, парох петровски
и викар сримски**

Ядранка Голубич

**Вуковарски городоначалнік Иван
Пенава**

Любица Гаргай

**З ліва на право: Томислав Рац и
Владимир Дудаш**

Дружтво Руснак

Хлопска шпивацка група КУД «Яким Гарди» Петровци

КУД Русинох Винковци

КУД Русинох Осиек

КУД «Осиф Костелник» Вуковар

Делегація руских здруженьюх опрез крижа на Дунаю

ОТРИМАНА ШВЕТОЧНА СИНЬСКА АЛКА У ВУКОВАРЕ

Найвисши представитељ власци зоз городоначалніком Вуковару

Медийно попровадзена и замеркана, 6. мая, у Вуковаре отримана Шветочна Синьска алка, хтора ше лем треци раз у својєй столітній историјі отримала звонка Синю. Алкаре и їх коні пребували у Вуковаре два тижні пред отримованью алки, же би ше адаптавали на нови простор, а у Вуковаре уложени окремни труд же би ше алка отримала; заврата була велька часц Жупанийскай улічки и навежени тони дунайскаго писку же би коні могли бегац, а збудовани и монтажни трибини за патрачох. Уходніци ше предавали у Туристичнай агенції городу Вуковару и цале збуване прицагло вельку повагу ширшай явносци, а саму Синьску алку директно преношела державна телевизия.

Вуковарски мажореткинї на Площи др Франї Тудъмана

Алкарски дзень разпочал зоз штреляньем зоз малих дзелох, такволаних мачкулох и зоз граньем будницах Городской плеховей музики Синь. После того на кочу ше на плошу привезли представитељ Витязкого алкарского дружтва хтори поволали вуковарскаго городоначалніка Ивана Пенаву на Шветочну Синьску алку. По прилапованю поволанки, делегациј городох Вуковару и Синю ведно зоз членами Витязкого алкарского дружтва покладли венци и запалеши швички коло Крижа за шицких стардалих у Отечественай войни. Потим предста-

Алка

Побиднік Вуковарскай алки Анте Зорица

вител€ алкарского войводи у церкви св. Филипа и Якова уручили поволанку на збуване Ґвардиянови фра Ивицови Йагодичови и присутствовали Святей Служби Божей, после хторей положени венци и запалені швички за шицких погинулих у Отечественай войни на Мемориалним теметове.

Медзи погинутима у Вуковаре находза ше и двоме бранітел€ зоз Синю, Андрия Алчич и Ивица Поляк-Сокол.

На 14.30 годзин опрез Замку Елц алкарски войвода приял алкарох хтори у поворки пришли зоз парк-леса Адица, после чого розпочало саме збуване хторе окрем Вуковарчаньох, Синянох и госцох зоз шицких краюх нашей держави нащивел и цали державни верх на чоле зоз премиєром Андрејом Пленковичом и покровительку Шветочнай Синьской алки председательку РГ Колинду Грабар-Китарович.

Алкаре на конъюх

Опред Городскогу музею у Вуковаре

После трох обегованьох Алка досатла и свойого побидніка, а слово о Анти Зорици, алкароях хтори назберал 8 побидніцки боди. У знак побиди войвода Анте Вучич Зорици на верх копії привязал горватску заставу, а председателька РГ Колинда Грабар-Китарович побиднікови и його алкарскому помоцнікови Ивицови Матичови уручила пригодни дарунки.

Преход алкарох през вуковарски улічки

Учесц побиднікови у замку Елц порихтани шветочни Вечар побиднікови и його помоцнікови на хторим городоначалніком Вуковару Иван Пенава побиднікови уручене окремно виробени дукати. Реплики тих дукатах својо место достаню у Музее Синьской алки у Синю и Музее городу Вуковару.

У публики бул и державни верх

На концу дня на Плоши Републики Горватской отримани концерт Мирослава Шкори, а отримани и вельки огњомет.

Вера Павлович

ПЕТРОВСКИ ТАНЄЧНІКИ У ДРЕНЮ

У організації Општини Дренє и КУД «Дренянци» 10. юния отримана 21. манифестація «Стретнуца приятельох». То манифестація культурного, уметніцкого и спортскога характеру. На манифестації наступели КУД «Црквари» зоз Ораховици, КУД «Бранімир» зоз Бошнякох, домашнє КУД «Дренянци», КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох, КУД «Кушевац» зоз Кушева, КУД «Селиште Костайніцке» зоз Селишта Костайніцкого и СКУД «Брацох Банас» з Йосиповцу Пунитовацкого. После культурней программи домашні и гости могли уживац у тамбуровым оркестру «Найлепши горватски тамбураш». **Звонко Костелник, проф.**

Пастирски танец на бини

Заєдніцка фотография учащікох «Стретнуца товаришох» у Дреню

Атрактивна часц танцу

ТАНЄЧНИ АНСАМБЛ КУД-А «ЯКИМ ГАРДИ» НА 25. ОТОЦКЕЙ ЯРИ

Културни живот Отоку найбажей збогацени одкеди ше отримує манифестація под назву «Отоцка яр». То манифестація кора ше отримує од 1993. року у маю и юнию мешацу зоз богату програму. Організатор тей манифестації КУД «Йосип Ловретич», як и шицки други здроженя на подручу Општини. Манифестація ма за циль очувац и розвивац шоекецку и славонску културу. Того року з нагоди 25. рочніцы отримована манифестації поволане и КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох котре перши раз наступело у Отоку и одушевило домашніх и гостюх зоз *Пастирскими танцами*. Закончуюца программа розпочала 28. 05. зоз дефилеом шицких учащікох од основнай школи по центру варошу дзе була поставена отворена бина. Окрем дефилеу учащікох, пре-дефиловали и парадни кочи на радосц шицких присутніх. После программи шицки учащікох ше преселіли до шветочнай сали «Елегант» дзе подзелены припознаня, а веџ ше предложило забавяц до позніх ноцных годзінох.

Звонко Костелник, проф.

Святочни дефиле у Отоку

Цикава танечна фигура

Наколон пред публику

КУЛТУРНИ РОЗЛИЧНОСЦИ, КУЛТУРНЕ БЛАГО

На поволанку општинскога дружтва Червенога крижу Дарда, а з на-
годи Шветовога дня културнай розличносци, всеботу, 13. мая, КУД
Руснацох Осиек наступало на манифестациј «Културни розличнос-
ци, културне благо» у месту Меце, у дворе простору котри ше хаснуе
за дњове пребуване старших особох лебо особох у потреби, а котре
под управљањем Червенога крижу Дарда.

У шумним просторе истога центру мали зме нагоду видзиц виложе-
ни штанди з ёдлами дружтвох котри були поволани на ту манифес-
тацију. Були то преважно културни дружтва з Дарди, горватске, ма-
дярске и ромске, здржане женох з Дарди, але и Матка пензионерох
Општини Биле, та КУД Альмаш - женска шпивацка секциј «Секе», КУД
Руснацох Осиек и мишанихор «Алфалуши».

На штандох ше, попри ёдлох котри ше могло бесплатно коштовац,
мало нагоду видзиц и ручни роботи, та књижки и часописи зе КУД
Руснацох приказал часц богатога фундуза з котром розполага.

Ушлідзело представянне народнога облечива, а руске женске облечи-
во (дзвивице и оданей жени) представили Ана Блотней и Дубравка
Рашлянин. Конферанса читала часци облечива котри представніци
ношели и приказовали. Мала модна ревија була окреме цикава пре
рижнородносц котру представяла, кед маме на разуме же у Дарди
аж три културни дружтва трох националносцох, а попри їх и шицки
други котри наступали у шлідзючай часци манифестациј котра мала
назву «*Pjesmo moja, zakiti se svijetom, pjesmo moja, zamiriši svijetom*».

Як видно з назви, було то шпиване на язикох националносцох котри
поволани и на векшинским языку. Медзи горе начищленима друж-
твами зявела ше и група котра хаснуе тето дњове пребуване Черве-
нога крижу, а могли ше чуц и поетски твори Адама Бешлина.

КУД Руснацох Осиек наступало з трома шпиванкама, а провадзел их
тамбурови оркестер.

По законченей программи, домашнї, општинске дружтво Червено-
го крижу Дарда, окрем подзекованьох, погосцело присутних зоз
кифлочкама, нарезкама и пицом,

а подзелели и пригодни дарунки виробени з гіпсу, на памятку на
тото пополаднъово дружене. Попри того, шицки могли коштовац
ёдла котри були виложени на штандох, та госцина, окрем роз-
личносци, була и богата.

Могли бізме заключиц же то
було ёдно приемне дружене у
розтерхованей атмосфери од
каждоднъовосц котра каждого
нємилосердно присіка.

Указало ше же не потребни дра-
ги концертни гали, ані видумова-
ни ёдла же би нащивителе були
задовольни и створели радосц
ёдни другим. Старши нам знова
указали же не шицко у гламуру
ані луксузу, але у добрей намири
и толеранци ёдних спрам дру-
гих.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

Представянне народнога
облечива-Дубравка
Рашлянин и Ана Блотней

Тамбурова секција КУД-а
Руснацох Осиек

Шпивацка група КУД-а Руснацох Осиек

И ТОГО РОКУ ЗРУБАНЕ “МАЙСКЕ ДРЕВО” У РАМИКОХ ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНА

Под покровительством Со-
виту за национални мен-
шини Републики Горват-
ской и зоз потримовку Вуковарско-сримской жупа-
нији и Општини Богдановци, Сојуз Русинох Републики
Горватской и КУД “Яким Гар-
ди” Петровци 02.06.2017. року
организовали манифестацию
“Рубане майскога древа”.

Маялос або майске дре-
во обовязково закоповали
хлапци вноци зоз 31. априла
на 1. май у позних ноћних
годзинох, мож повесц аже
над раном кед шицки шпя,
пред хижи своїх дзвивкох.

Древо мушело буц зо висше
и на њо ше привязовало
вишивани ручнік и фляшу
паленки або вина. Не закоповал ше маялос каждей дзвивки,
лем тей котра мала легінья або за хтору легінью шерцо пла-
кало. На таки способ ше указовало на любов гу тей дзвивки.
Першого рана у маю кед дзвивка обачела же єй закопане
майске древо, була должностна дрогвариц рубане. Легінс котри
закопали древо должностни були и древо зрубац.

Дзвивча и легінє пооблекали ше до найкрасшого народ-
нога облечива, а дзвивка пред чију хижу бул закопаны мая-
лос понукала зоз колачами и зоз пицом домашніх и госцих.
Тот легінъ котри остатні звалел маялос бул легінъ тей дзвив-
ки. Кед древо падало було барз весело и шицки були радо-
сни же дознали котра ше пара на јећень побере. Тиж так и
родичи були щешліви бо дознали што им будзе будуци жец.
Тот обичай тога року предложили члены КУД “Яким Гарди” Пе-
тровци зоз оркестром и Хлопску шпивацку групу у рамикох
Петровскога дзвона, а котри преходи до традициј под час
нашай манифестациј Руснацох. Мож повесц же манифеста-
ция з рока на рок више нащивенша и масовнейша, як зоз до-
машню публику, так и з госцих з других околних местах. Ве-
шеле ше предложило при слатких и сланих лакоткох и пици у
дворе Етнографскай збирки.

Весело шицки до кола

Тамбурови оркестер
КУД «Яким Гарди» зоз
солистом Томиславом
Дудашом

Рубане маялоса опрез Етнографскай збирки Руснацох
у Петровцох

ПОДОБОВА КОЛОНИЯ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ПРИМОРЯ

Пията Подобова колония националних меншинох Приморя отримана у Матульох од 20. по 27. юниј того року зоз софинансованьем Совету за национални меншини РГ. КД Руснацох и Українцох ПГЖ «Рушняк» през роки својого иоснованя развило добру подобову діяльносц. Члени нашей секції уж добре познати ширшай явносци зоз своїма виствами, а того року на колонию поволани маляре зоз України, точнейше зоз Ужгороду, зоз Закарпатской обласци.

Пришли академски маляре зоз богатим уметніцким искусством, єдан зоз ніх и магистер древорезу. Инспиравани з карсу нашого моря мальовали своє твори у обисцу Владимира Провчийового, предсидателя КД «Рушняк», а котре ношитель збуваня. Директорка Закарпатского обласного організацийно-методичного центру культури зоз Ужгороду, Ганя Васильевна Дрогальчук, понукла документ о сотрудніцтве зоз «Рушняком» цеком двух роках и зоз тей институції при-

шли двоме маляре, а зоз других ужгородских институцій одволало ше 5 уметнікох. Од домашніх малярох не було вельо заступених, але тройо дзеци дали своё доприношене. Колонию нащивела и привтала представителька Општини Матулі.

Учашніки колонії нащивели и околни места Волоско, Опатию, Кастав, Мощеницу и Мощеніцку Драгу. Колония була успишна.

Владимир Провчи

«РАНШЕ ТОВАРИШСТВО НАЦИЙОХ» У РИЄЦКИМ КАМПУСУ

У Риєцким кампусу традиційно ше отримує мултинаціоналне представяне культурно-уметніцких дружтвох зоз Риєки, а того року 29. априла ведно ше зоз КУД «Босна» зявел и наш КУД Русинох и Українох ПГЖ «Рушняк». Попри рускей и босанской националней

меншини на манифестації ше представили и Словаци зоз Матки словацкей, хтори одшпивали даскельо словацким народним писні, як и Італіяне зоз Моцартову музику. У меню рускей националней меншини зоз подобову виставу малюнкох Владимира Про-

вчия и Марії Бичанич и венчиком руских народних шпиванкох представело ше КУД Русинох и Українох ПГЖ «Рушняк».

Стретнуце закончене з друженьем учашнікох и публики при вареней пасулі.

Владимир Провчи

НА ПЕРШОМАЙСКИМ ВИЛЕСУ У АДИЦИ НАСТУПЕЛО КУД «ОСИФ КОСТЕЛНИК» З ВУКОВАРУ

И того року Туристична заєдніца городу Вуковару організувала манифестацію Першомайски вилєт у Адици. Культурна манифестація звичайно започина зоз плехову музику на улічкох городу на 6 годзин рано. Централне зуване одвива ше у гордским парк-лєше Адица, дзе пред даскеліма рокамі започали организовані наступи шицких гордских культурно-уметніцких у других дружтвах. На тогорочним першомайским наступу нашо КУД «Осиф Костелник» представело ше зоз традицийними рускими писнями «Зреє жито, зреє», «Ей, не видно тот мой валал» и «Дай нам Боже добри час» хтори одшпивал мишани хор Дружтва у провадзеню тамбурового оркестру.

Вера Павлович

Мишани хор вуковарского КУД
«Осиф Костелник» у Адици

1. СТРЕТНУЦЕ ХОРОХ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ГОРОДУ ОСІЄКУ

КУД Руснацох Осиек одволало ше на поволанку Мадярского культурного дружтва Непкор, та наступело на 1. Стретнуцу хорах націоналних меншинох городу Осиєку котре МКД Непкор организовало у Просвітно-культурным центру Мадярох РГ у Осиєку.

Стретнуце ше отримало 14. мая, а од 22-ох націоналних меншинох котры исную у Осиєку одволали ше 7, медзи котрима и руска.

Наступели Мадяре, Македонцы, Немци, Словаки, Серби, Чеси и Руснаци. КУД Руснацох Осиек одшпивало три

шпиванки з провадзенъем тамбурового оркестру.

Патраче мали нагоду послухац шпиванки на язикох меншинох, та гоч можебуц ані ё разумели о чым ше шпива, мелодия каждого порушала же би провадзел ритму, а зоз самим тим и уживал у ёдней новей манифестації котру меншини понукли Осечаньем. На концу манифестації шицки учаснікі одшпивали шпиванку Бранка Михалевича «Мой Осиек» и Бетовенову «Оду радосци». Дириговала Мария Вереш Кимпф, а на клавишу провадзела Ягода Цветичанин.

По законченей манифестації шицки учаснікі предложили дружене коло лакоткох котры сами порихтали и принесли.

А.Балатинац

Фото:А.Балатинац

ФЕСТИВАЛ ЦЕРКОВНЕЙ МУЗИКИ У МАТУЛЬОХ

Тогорочни Фестивал церковней музики отримани 21. мая у Матульох, у церкви Христа Царя зоз финансийну потримовку Приморско-Горанской жупаниї. Без огляду же национали меншини у РГ у правилу нє пестую церковну музику, наш КУД ПГЖ «Рушняк» роками ше намага организовац фестивал церковней музыки, першенно пре красу грекокатоліцкей духовней писні котру припадніки других концесийох, та аж и римокатоліки ридше чую.

У нєвельким будинку матульской церкви Христа Царя у хторей римокатоліцки паноцец Кристиян Малнар парох, наступел грекокатоліцки хор Кирила и Методия под диригентским руководзеньом Игора Коса зоз Загребу. У програми предвидзена шпивана літургія св. Ивана Залтоустого, ктору предвозел паноцец Михайло Симунович зоз Крижевцах. Служба служена на горватским языку же би була розумлівша вирніком римоклатоліцкей концесії котри були на Служби Божей, а

Паноцец Михайло Симунович

наш обряд слабше позаню.

Хор Кирила и Методия ма богату историю од своего снованя 1931. року, кед бул задумани як граждански мишани хор, але уж давного 1937. року бере нєшкайшу назву зоз намиру очуваня духовней музичнай діяльносци у духу Кирила и Методия. Предисдателька обновеного хору котри од 1992. року роби як музичне дружтво Едит-Зелтнер Микшич, а подпредсдателька Желька Девай.

По закончею Святей Служби Божей отримани концерт духовней музыки, а вец организованы вилёт до Ловрану дзе нацивителе разпатрали штредньовиковну часц места и шейтали ше коло моря.

Организаторе достали и писане подзековане од подпредсдательки Дружтва Кирила и Методия Жельки Девай хтора у писму наглашела же членом Дружтва було «барз каршнє и же лем Бог може дац таку госцопримносц людзом славянскай души хтора блага и щиро прима свой ближніх».

Владимир Провчи

Члени хора у матульской церкви зоз домашнім КУД «Рушняк»

СТРЕТНУЦЕ ГОРВАТСКЕЙ КАТОЛІЦКЕЙ МЛАДЕЖИ

У Вуковаре 29. и 30. априла отримане Стретнуце горватской католіцкой младежи (скрацене СГКМ). То 10. по шоре таке стретнуце у Горватской. Кажды раз ше отримуе под даяким геслом, а того року гесло було „Христос, надія наша“. Стретнуце ше у правилу кажды два роки отримуе у Горватской. Тогорочному предходзело стретнуце у Дубровнику 2014. року зоз геслом „На шлебоду поволані“, а идуце СГКМ будзе у Загребе 2020. року.

На Служби Божей (жридло интернет)

Млади зоз Горватской и дияспори на автобусах почали приходзіц 29. априла и змесцовац ше по фамелійох у котрих ёдну ноц спали. Нє было можліве змесциц 30 000 младых лем до Вуковару, так же спали и по оконных местах, аж и у даёдних местах у Барані и коло Осиеку, та и у даёдных местах по Славонски Брод. На змесцене прияла и наша грекокатоліцка парохия у Петровцах „Покрову Пресвятей Богородиці“ и парохия у Вуковаре „Христа Царя“. У Петровцах були змесцены 2 автобусы, зоз Мокошицы коло Дубровнику и зоз Загребу, а парохия „Христа Царя“ прияла ёден автобус младых зоз Истри (Пула, Ровинь, Канфанар и околны места). Того року стретнуце так организоване же ше 29. априла шицких учащікох перше разподзелело до парохійох у котрих були змесцены. Ту того дня перше было кратке упознаване и отримани пригодни програмы и молитви у церквох, а то шицко паноцеце з волонтерами у рижних парохійох на рижни способы задумали и реализовали.

Рано 30. априла млади на автобусах поприходзели на Мемориални теметов жертвам Отечественай войны. Ту отримана молитва, а потым колона младых пешо рушела у напрямле Дворца Елц. У Дворцу отримана служба котру водзел дякоўца-осецыкі надбискуп и метрополит Дюро Хранич. У наказовану поручел же Бог своїх людзох нігда не зохаби. Христос представя надію и шицки котри веря до Нъго и котри повязаны зоз Нім, розумя ѿ то Радосна Вистка и у тим швеце и сами поставаю ноштителе и преношителе истей. За шицких котри пришли була и нагода обисц город, а по Служби попладню организованы и рижни пригодни збуваня. Вечар отримани закончуюци концерт СГКМ.

Мануела Дудаш

ОТВОРЕНА 240-РОЧНІЦА КРИЖЕВСКЕЙ ЕПАРХІЇ

Вистка як увод

18. юния 2017. року служена у Загребе у конкatedралній церкви св. Кирила и Мефодия архиєрейска Служба Божа котру служел крижевски владика Никола Кекич, а сослужовали му апостольски егзарх за грекокатолікох у Сербії владика Дюра Джуджар и римокатоліцки владикове: архиепископ и митрополита загребацки Йосиф кардинал Бозанич, архиепископ и митрополита дяковацко-осеєцки Дюра Хранич, епископ вараждински Йосиф Мрзляк, беловарско-крижевачки Векослав Гузяк, викарни загребацки Мийо Горски и Иван Шашко. З німа сослужовали владически викаре за Босну о. Мирослав Крнєшин и Жумберак о. Желько Пайч, и владически вицевикар славонско-сримски о. Владимир Седлак. З оглядом же тут дзень була незделя порадзене медзи священіками нашай епархії же би гу тим тром були приключени ище по єден священік зоз каждого викарияту, як и грекокатоліцки священіки котри службу у городу Загребу. Сослужовали и священіки римокатоліки. Службу шпивали два хоры: катедрални зоз Крижевцах и хор дружтва „Калник“, а на Служби були монахині Василиянки и Служебніци и числені вирни. Велі з ніх були нашого руского походзеня. Службу уживо преношела Горватска радиотелевизия на першим програме.

Тата и така велічезна шветочносць ор-

Крижевска катедрала

ганизована з нагоди отвераня ювілею 240-рочніци од постановеня Крижевской епархии. Праве тут на самим початку ювілею, нагода обновиць знане, або упознаць ше укратко зоз тим чо би то була реалносць волана Крижевска епархия (або владичество).

Чо то епархия?

Спрам церковного учения (догматска конституция о Церкви „Lumen gentium, 25“ и декрету „Christus Dominus, 11“), а так и спрам законіку

канонох за Восточни Церкви (can. 177 §1) Епархия, то часць Божого народу котри ше з довирием придава на пасторальну и духовне старане епископови у сотрудніцтве зоз презвитерами, творяци так у заєдніцтву зоз своім пастиром, по Євангелії и Евхаристии у Духу Святим, поместну Церкву у котрой наисце гей и дійствує єдна (una), свята (sancta), соборна (catholica) и апостолска (apostolica) Церква Христова (Christi Ecclesia). То значи же источасно кожде владичество (диецеза) у себе ноши елементы власносци, але и гевти у которых ше припознава єдносць Христовой Церкви. Владика (episcopus) надпатрач и служитель того єдинства. Полносць апостолскій служби у служби єдносци у вири, у Св. Тайнох и видимей єдносци поместных церквох зоз римским владиком, як шлідніком апостолских первакох св. Петра и св. Павла. А заш лем слова Євангелії и споведз вири у каждим ше народу и краю укореньовали и свой одвит витворели у рижних обрядах и формах славеня Бога котри творя рижнородносць и богатство у церковним єдинству.

Чом снована Крижевска епархия?

Идуци тим шлідом з оглядом же ше медзи вирнима византійской традиції котри ше наврацели до Христового жданого єдинства Св. Церкви витворела потреба очуваць обряд и традицию, як богатство котре лем по-

Свята Служба Божа у катедралі

твредзує, а нїк нє релативизує тото цо од початку Восток и Заход верели и споведали сновани на подруchoх нєшкайшій Горватской владичества зоз шедзиском у Марчи, єдно зоз шедзиском у Пакрацу и єдно у Сриме зоз шедзиском у Хопове на Фрушкей Гори. З часом, як ше обставини меняли, до Бачкей приселєи Руснаци, а владичества у Славонії и Сриме ше загашели, як и церковне єдинство пре рижни нєчловечни политики з боку як заходних так и восточных факторох. Остали лем Жумберчане и значне число новопреселеніх Руснацох и помедзи малючке число вирних восточнозединеніх у Славонії и Сриме.

Владика Гавриїл Палкович, котри бул походзеным Руснак зоз Подкарпатя и остатній марчански владика, рыхтал младого Василя Божичковича же би патрел ширше од своіх жумберацких кореньох и кревных заренкох, и думал о потреби снованя єдней новей структури, котра будзе самостойна у однosheniu на латински владичества: Загреб, Печай, Калочу и Дяково-Срим, а облапи простор кральовинох Горватской и Славонії (уключно зоз Сримом по Земун) и залапи угорски комитат Бачку (як часц Угорской кральовини). Од народох залапи Русинох, котри були у тим чаше найчисленши вирни, и других, окреме гевтих на Жумберку. Так стої писане у познєшай були о снованю Крижевской епархії „Caritas illa“ котра видата 15. юлия 1777. и потвердзує указ апостолской царици и кральовни Марії Терезії з котрим вона основала нове владичество у южных крайох и на тот способ стараюци ше за духовни чада Ужгородской епархії котри з Горніці рушели до ровных крайох. Мож отворено повесць, щиро пре новонастали обставини, же Руснак (Палкович) першне бул владика у Марчи, а источасно освидомел свойого нашлідніка (Божичковича) котри ше у Риме при руских монахах учел, а у Львове викладал у рускей семинариї, та так и упознал хто то и цо Руснаци, пре нашу духовну потребу настала тата наша нєшкайша Крижевска епархия. Же би ше дахто нє нашолувредзени. Назва Русин, Руснак, Рутен була у гевтих часох заєдніца за нєшкайших Руснацох и Українцох, так ше писали у историйних шлідох, так ше вияшньовали, та на тим и у писаню оставаме, без жаданя раздумовац зоз перспектыви 2017. року на стварносц котра ше одбула скорей 240 роки.

Які бул єй шлід у прешлосци?

Крижевска епархия, як сама єй назва гутори, достала свойо шедзиско

у кральовским городу Крижевце, а на хасноване зме достали єден празни франєвацки (скорей августински) манастир и церкву. З владическим шедзиском город достал на важносци у тедишиней Габсбургской монархії, бо у нєшкайшій сиверней Горватской лем у Загребе, Дякове, а од 1777. року и у Крижевце столовал владика. Нашо владичество було суфраган митрополії у Острогону, бо раховали же би так було самостойніше як кед би було скапчане зоз Калочу, дзе були под предзени други латински (римокатоліцки) епархії: Загреб, Дяково, Срим и Печай. Так од початку створени условия же би владичество жило з полними плюцами.

Премієр Андерій Пленкович у нащиви владическій резиденції 2017. року

Воно теди дораз збудовало нову семинарию у Загребе, обновело церкву и манастир котра постала владическа резиденция, збудовало каптолски курії у Крижевце, интернат за средньошколцох у Крижевце, дом за широти дзеци у Крижевце, Бібліотеку и Архив у Крижевце, манастири за шестри котри пришли помогнуц водзиц у Крижевце шицки тоти институций. Владичество мало ище и свою лєтну резиденцию у Шиду, як и маєтки Прибич и Ткалец з котрих ше кармелі и отримовали централни институций.

У Бечу ше глас крижевских владикох чул, не кладло ше ту гоч кого за владику. Так аж и владика Юлій Дрогобецки зоз Старого краю пришол за владику до Крижевце, бо то було престижне у гевтих часох. Мудри совити, виродостойне тримане, ясни координати духовней и народно-просвітней роботи будовали тот авторитет наших владикох на хторому им часто завидзели їх колегове. Аж и мудре одлучене вєдно

войсц до снованя новей митрополії Горватско-Славонской за владичества Загреб, Дяково-Срим и Крижевци, визицно добре обдумане, бо ше пошвидко цагали нови граніци на тих просторах початком 20. століття.

З часом до Крижевской епархії вошли и Галицияне котри ше до Боснії приселили ище под час Австроїї, вец далматински восточно-незединені парохії и вирни котри у околіску Задру водзени зоз своїма священіками питали буц прияти до Крижевской епархії, македонски грекокатоліки кед по Першій шветовей войни Македонія вошла до составу Кральовини СГС, а тиж и два парохії румунских грекокатолікох котри ше нашли на нашим боку граніци. Єден византійни обряд, пейц шліди шпиваня, пейц традиції, пейц язики наказованя то стварносц о котрой ше у єдним моменту мал старац крижевски владика на широких пространствах. Така стварносц потирвала и през и по Другу шветову войну, аж по 2000-ти роки.

Крижевска епархія нєшка

Церковна пракса при наставаню нових державох дзеліц епархії на природнейши часци, прето же ше чежко знаходзиц и пасторално дійствовац у Епархії котра залапя веци держави, окреме кед їх законодавства у велім розлични. То уж столітна пракса од штреднього вику. Та так кед идея дозрела, першне постановени егзархат за грекокатолікох у Македонії 2003. року, потым сновани егзархат за грекокатолікох у Сербії, а вец реорганизовані устрой владичества котре нєшка залапя Горватску, Босну и Герцеговину и Словенію. Нєшка у епархії три літургійни пракси: жумберацка, у новши час волана горватска, ужгородска на бачванско-сримски способ волана русинска и галицянска, у новши час волана українска. Три викарияти постановени наместо дакедишніх и то у напрямі: жумберацки, котри залапя заходну и сиверну Горватску и часц Словенії дзе жию грекокатоліки, потым славонско-сримски, котри залапя цалу Славонію, Бараню и Срим (горватску часц) и босански за грекокатолікох у БіГ. У Далмациї практично иснує ище Далматински викарият, котри по тераз не обновени успишно, гоч знаме же долу єст значне число вирних по походзеню грекокатоліцких кореньох.

Место заключения

Понеже тема о Крижевской епархії широка и рижнородна, будзе нагоди писац о дзепоєдніх аспектах тей багатей стварносці у окреміх текстах.

роздумован€ у цихосци

сама сом
цихосц коло мн€
мир у мн€

роздумуем
роздумуем о тим чо було
питам ше так сама себе
чо будзе
чо будзе наютре
або о даскельо роки

н€ знам
н€ мож дац одвит о будучносци
оставаю л€м жаданя
и надія
тота свята надія
хтора дава моци
и наютре ше пребудзиц

размишљанje u тишини

sama sam
oko mene tišina
u meni mir

размишљам
размишљам о ономе што је било
и питам се
што ће бити
што ће бити сутра
или пак о коју годину

не зnam
не можеш znati odgovor o budućnosti
ostaju samo želje
i nada
ona sveta nada
koja daje snagu
i sutra se probuditi

Любица Гаргай

погляд на город

плакал ши
н€раз
пре рижни
причини

твойо слизи
з болю помишани
жалосц
нажаль

пред очми
ци ше отворел
погляд
на цедрон
погляд
на город
любени
стари город

заплакал ши

***
церква
господњого
плачу

пред очми
ше отвера
погляд
на город
велики
город

pogled na grad

plakao si
ne jednom
zbog raznih
razloga

tvoje suze
sa boli pomiješane
žalost
na žalost

pred očima
ti se otvorio
pogled
na cedron
pogled
na grad
ljubljeni
stari grad

zaplakao si

***
crkva
gospodnjeg
plača

pred očima
se otvara
pogled
na grad
veliki
grad

Любица Гаргай

ЄДНОСТАВНО, БУЦ ЩЕШЛІВИ

Любиц тебе значи:
Мац радосц у души,
Мир у шерцу,
Благосц у словох.

Любиц тебе значи:
Гласкац з попатрунком
кажды камень, кажду птицу,
одушевйовац ше
зоз швитаньом и змерканьом,
плївац по хмарох ніжносци
и вше буц нашмейни.

Любиц тебе
єдноставно значи:
буц щешліви.

Агнетка Костелник Балатинац

МОЙ ШВЕТ

Мой швет л€м мой
а твой л€м твой.
Правда, препл€таю ше,
дзекеди иду в€дно,
притримую єден другого,
ноша терхи,
дзеля радосци,
ал€ кед слунко зайдзе,
и ноц завре облаки
вонкашњосци,
мой швет л€м мой,
а твой л€м твой.

Агнетка Костелник Балатинац

СОБОТОВА ПРОГРАМА 44. ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНА

Роками ше у Петровцох "Петровски дзвон" отримовал на християнске швето Русадля, а веџ порадзене, пре практичносц, же би ше тата манифестация рускай культуры у Рапублики Горватскай отримovalа першого вікенду у юнію. Того року ше случело же Русадля падали праве на перши вікенди юнія мешаца, а то дало окремне, желене облечиво и петровской манифестації.

Так Союз Русинох Републики Горватской и КУД "Яким Гарді" и того року успішно організовали 44. манифестацию культуры Русинох Републики Горватской "Петровски дзвон 2017". Манифестация тирвала три дні, од 02. по 04. юній 2017. року. Отримана є под покровительством Совету за национални меншини Републики Горватской, зоз финансійну потримовку Вуковарско-сіримськай жупанії и Општини Богдановци, а з нагоди 90. рочніці од народzenia учительки Вири Гудаковей, 240. роки од сновання Крижевской епархії и 40. роки од шмерци др Федора Лабоша.

Всботу озбероване госкох почало на 17 годзин у петровским Доме культуры. То була нагода стретнц ше зоз людзми хтори ше дзекеди стретаю раз рочно и то праве на "Петровски дзвон" у Петровцох. Потім ше на 18:30 годзин пошло до Етнографскай збирки на отверане вистави малюнкох КУД-а Руснацох Осиек. У мене осецкого Дружтва присутним ше образела Агнетка Балтинац и потолкова же малюнки на тей вистави настали на подобовых колонійхох хтори Дружтво організовало до 2008. року. По тераз их було дзвеца, а през ніх прешло коло штерацец малярох зоз жеми и иножемства. Виложени малюнки лем ёдна часц фундусу хторе Дружтво ма. Лем ёден малюнок направени у акварел техніки, прето же тот маляр так малю, а шицки други виложени малюнки олій на платну. Цо ше дотика темох малюнкох вони рижнородни прето же Дружтво нігда маляром не задавало теми цо буду малювац, алє вони то сами выберали по своїй інспирації. КУД Руснацох Осиек ше ос-

тарало попри малюнкох видруковац брошуре у хторей ше находза податки о Дружтве, а и о тим же їх Дружтво у своїй роботи ма и таку активносц як ѿ подобова колонія. Нажаль, того року подобова колонія у Осиеку не будзе організоване пре финансійни средства, а як будзе далей то ше іще увидзі.

По опатреней вистави програма ше преселела до Сали за схадзки дзе на 19 годзин отримана промоция кніжкох. З тей нагоди то були: науковы словнік под назыву "Назви рошлінох и животинъх у руским языку" др Оксаны Тимко Дітко, алманах "Думки з Дунаю" и збирка поэзії "Запах надії" автора Владимира Провчия. О виданьох бешедовала Вера Павлович, главна и одвичательна редакторка руских виданьох при Союзу и поета Владимир Провчий.

О словніку бешедовала редакторка. Авторка словніка др Оксана Тимко Дітко не була у можлівосц присц на туту промоцию, але послала свой зауваги о тим ділу и ей вигледованьох о назвох рижних рошлінох и животинъх хтори маю вельку историину вредносц за нас. Допис пречитала редакторка Вера Павлович. Ту слово о єдним руско-руским фаховим, науковим ділу до хторого требало уложиц велью роботи, труду и сцерпеня.

Редакторка Вера Павлович тиж так представела и "Думки з Дунаю". Потолковала же ше у алманаху находза уж стандартны теми, як ѿ дружтве и политика, культура и просвіта, література, історія и сучасносц, зоз духовнога живота и хлеб наш насыщни. На боки зоз фарбу положени фотографії дружтвох зоз наступох хтори ше одбули звонка нашей жемі. Фотографично перши бок вше попровадзени зоз даяку сличку зоз городу Вуковару, а на остатнім боку фотографія зоз владиками у петровской церкви.

О трецей кніжки, збирки поезії "Запах надії" бешедовала сам автор, поета Владимир Провчий. Кніжка двоязична, руско-горватская, видана прешлого року у Петроварадине. Друковане финансійно помогли Примор-

ско-горанска жупания и сам автор. Кніжки писаны за руску популяцию, а преложены су на горватски язык же би их могли читац и други. Автор за себе гутори же вон шицко роби швидко, та так и тоти писні настали швидко, за кратки час. У кніжки ше находза 37 писні на руским и 37 писні на горватским языку. Кніжку автор пошвецел своїй жени Веры Провчий, зоз хтору є у малженстве 48 роки. Писні рижних темох о чувствах, власней младосци, власного живота, о Руснацох... То не тематска кніжка. Ту ше находзи веці тога цо по авторовим думану значне, наздаваюци ше же ше и чительлом будзе пачиц.

На концу тей презентациі Вера Павлович надпомла и тото же зоз друку поряднے вишли обидва Нови думки и Венчик. Дзецински часопис Венчик того року дostaл новы випатрунок, меншого є, сучасного формату и цали у фарби, цо дзецом велью цикавш.

Музично-литературни вечар Руснацох РГ почал на 20 годзин. З тей нагоди пречитані рефераты о 90. рочніці од народzenia учительки Вири Гудаковей и 40. рочніці од шмерци др Федора Лабоша хтори пречитал Томислав Рац. Реферат о 240. роки од сновання Крижевской епархії пречитал петровски парох о. Владимир Седлак. Того року до Петровцох пришли и читали свой стихи троме поетове и три поетеси. Були то Томислав Мишир з Осиеку, Владимир Провчич з Риеки, Звонимир Барна з Вуковару, Ганча Папандриш Гаргай з Винковцох, Агнетка Костелник Балатинац з Осиеку и Любица Гаргай з Вуковару. Музично вечар збогацело Дружтво Русинох и Українцох "Каліна" з Риеки. Вони з тей нагоди одшпивали даванац руски и українски шпиванки. Програму водзели поетеси Агнетка Костелник Балатинац и Любица Гаргай.

Дружене и забавни вечар зоз вечеру за учасніків манифестації одбули ше у дружтвенім доме "Соколана", дзе була нагода ище баржей преглібіц и прешириц длугорочни познанства и приятельства.

Любица Гаргай

Отверане вистави фундусу
Осечкай подобовей
колонії

Нащывителе вистави

Промоция виданьох Союзу
Русинох РГ

Нащывителе промоції

Томислав Рац

Владимир Седлак, парох
петровски и викар
сримски

Літературни вечар: руски
поетове

КУД Русинох и Українцох
«Каліна» Рієка

ОТРИМАНА ЦЕНТРАЛНА МАНИФЕСТАЦІЯ КУЛТУРИ СОЮЗУ РУСИНОХ РГ «ПЕТРОВСКИ ДЗВОН»

**Покладане венцох на петровским
теметове опрез памятніка
стардалим у Отечественей войни**

**Свята Служба Божа у церкви
Покрова Пресвятей Богородици у
Петровцах**

**Гимну РГ и святочну писню Русинох
РГ шпивали шпивацки групи КУД
«Яким Говля» Миклошевци и КУД
«Яким Гарди» Петровци**

**Привітне слово Марка Баруна,
началника Општини Богдановци**

**Директор Дому культури
Руски Керестур Йоаким Рац и
председателька Союзу Русинох РГ
Дубравка Рашлянин**

Други дзень тогорочного «Петровскага дзвону» быў внедзелю 4. юния. На 9,30 годзин рано делегация Союзу на чоле зоз председательку Дубравку Рашлянин положала венцы и запалела швичкі на спомин и подзековніц погинутым бранітельем у Отечественай войни при памятніку на петровским теметове. На 10 годзин служена Свята Служба Божа у церкви Покрова Пресвятей Богородици, а на 11 годзин отримана дзецинска културна манифестация «Петровски дзвончок», на котрой наступел подросток наших КУД-ох зоз Петровцах, Вуковару и Миклошевцах, як и школьніе хтори учна рускі язык у ОШ Антуна Бауера, ПШ Петровцы.

На 15 годзин на центральнай смотры нашай культуры наступели шыцкі культурно-уметніцкі дружтва члени Союзу Русинох РГ и представілі свою творчосць цеком прэшлого року. Пред петровску публіку завели ше КУД Русинох Вінковцы, КУД Русинох Осиек, КУД «Осіф Костелник» Вуковар, КУД «Якім Говля» Миклошевцы, Дружтво «Руснак», Друж-

тво Русинох и Українцх «Каліна» зоз Риеки, КУД Русинох Цвелферій зоз Райово-го Села, як и домашнє КУД «Якім Гарди» з Петровцах. Тиж так і госьціюце дружтво хторе чува культурны скарб Горватох КУД «Томислав» Церна виведло часці своеі програмі.

Недзельове збуване закончене зоз цаловечаршим концертом Дома культуры зоз Рускага Керстура, одкаль нам прышол Велькі народны оркестр зоз вока-німіса солістамі.

Тогорочны Петровски дзон быў пошвечені тром рочніцом – 240. рочніцы од сновання Крижевскай епархіі, 40. рочніцы од шмерцы рускага историчара др Федора Лабоша и 90. рокі од народzenia Віри Гудак, рускай учителькі и культурнай работніцы котра охабела глібокі шлід у рускай національнай свідомосці. Фінансійну потримовку за реализоване Петровскага дзвона 2017, як и по-тераз, дали Совет за національні манишні РГ, Вуковарско-срімская жупания и Општина Богдановцы.

Вера Павлович

Нащывітеле программы

**Привітне слово председательки
Союзу Русинох РГ Дубравки
Рашлянин**

**Святочну писню Петровскому
дзвону одшпивал Михайло Голік**

**Венчик рускіх танцох у виводзеню
КУД «Якім Гарди» Петровци**

КУД Русинох Осиек

Тамбурови оркестер КУД Русинох
Осиек

КУД Русинох и Українцох «Каліна»
Риєка

КУД «Томислав» Церна

КУД «Осиф Костелник» Вуковар

КУД Русинох Винковци

КУД «Яким Говля» Миклошевци

Дует Михайло Голик и Аня Грищук
Гайдук

Пастирски танци, КУД «Яким Гарди»
Петровци

Дружтво Руснак

КУД Русинох Цвелфериї Райово
Село

Хлопска шпивацка група КУД
«Яким Гарди» Петровци

Пастирски танци

Дзивоцки хор Дома култури Руски
Керестур

Вельки народни оркестер Дома
культурни Руски Керестур

ШВЕТО КУЛТУРИ РУСНАЦОХ И УКРАЇНЦОХ У ПРИМОРСКО-ГОРАНСКЕЙ ЖУПАНИЇ

Тринасти Тидзень культуры Руснацох и Українцох ПГЖ у организациі КД «Рушняк» тирвал полни мешац дні, од 02. мая по 02. юний. Манифестация отримана зоз финансийну потримовку Совету за национални меншини РГ, Приморско-горанской жупаниї и Городу Риєки.

Пририхтоване за тото зуване почина початком рока кед ше дагваря простор, поволую госци и обвисцю медії. Того року у Ловрану, у галерии Лаурус, 3. мая отримна конференция за новинарох. На телевизийним Каналу РИ 15-минутова емисия тиж була пошвеченя зуваню и нашей культурней діяльносци, госцавали зме и у двацеминутовой програмы Радия Риєки, як и у мултинаціональному магазину на ГРТ 1. Манифестация почала зоз двома виставами 2. мая. Ёдна вистава под назву «Яр» виложена у Городской читальні на Корзу у Риєки, а друга под назву «Привит яри» у Општини Матулої. Вистави достали позитивни критики, а у Ловрану Владимир Провчи у галерии «Лаурус».

У Матки пенzioneroх ПГЖ, 4. мая, председатель КД «Рушняк» Владимир Провчи отримал преподаване «Рус-

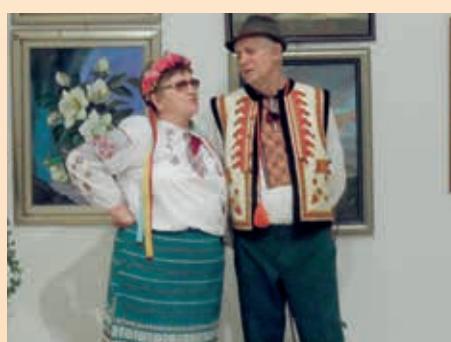
наци у уметносци» и отворел виставу хтора була там по 17. мая.

Потым, 5. мая пришли госци, учаснікі КУД «Яким Гарди» зоз Петровцих, председателька Союзу Русинох РГ Дубравка Рашиянин и представитель Русанцох у Совету за национални меншини и аниматор культуры и хореграф Звонко Костелник. Истого дня на 19 годзин Петровчане дали цаловечарши концерт у кину «Шлебода» у Ловрану. Концерт был добре нащивени.

Ютредзень, 6. мая на 9 годзин рано, на Корзу у Риєки промовована руска традиційна кухня и рекламовани вечарши концерт у дефилеу танечнікох у строгим центру Риєки. Тоти хвильки попровадзела и мултикультурална емисия «Призма» зоз ГРТ.

Истого дня на 19 годзин был предвидзены вечарши коцерт у спортскай дворани у Матульох, хтори пре подлу хвilio претаргнуты.

Остатнього дня Швета культуры, 7. мая, организованы вилёт до Опатии. Дзень был пошвечені и анализ потерашніх 13 культурных манифестаций хторы були успушни и треба ше намагац затримац іх квалитету, а спрам можлівосцох и звекшац. Владимир Провчи

КУД «ЯКИМ ГАРДИ» ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ ПРЕДСТАВЕЛО ШЕ НА 35. СМОТРИ ЖРИДЛОВОГО ФОЛКЛОРУ ЮНИЙСКИХ ДНЬОХ АМАТЕРСКЕЙ ТВОРЧОСЦИ «ЛИДАС» У ПЛЕТЕРНИЦИ

Двацет коняники-шедлаче и кочи предводзели святочни де-
филе у рамикох смотри фолклору «Лидас» котру 18. юния ор-
ганизовало КУД «Орлява» Плетерница, а наступели тринац
фолклорни групи. У центру Плетерници кажде ше дружтво
представело зоз кратку програму вельочисленей публики.
Шицки групи котри ше представели у центру вароша насту-
пели и на святочней бини КУД «Орлява» Плетерница, ГКУД
«Црнач» Широки Бриєг (БиГ), КУД «Петефи Шандор» Котли-
на (Мадярска), ЗКУД «Рама» Плетерница, КУД «Филиповчици»
Комлетинци, КУД «Коноплє» Кемля Угарска, Хлопска шпи-
вацка група Грабарчани, КУД «Ёка» Горватска Дубица, КУД
«Свиленка» Бук, ГКУД «Радосць» Села - Сисак, КУД «Десинець»
Донї Десинець, КУД «Яким Гарди» Петровци и ГКЦ «Бунєвацке
коло» - филияла Стари Жедник (Войводина). Петровчане зоз
своїм наступом одушевели публику зоз «Рускима пастирски-
ма танцами» у провадзеню Народнога оркестру под руково-
дзеньем Звонка Еделинскаго.

Звонко Костелник

ГОСЦОВАНЕ НА 30. СТРЕТНУЦОХ ФОЛКЛОРУ У МАРИЇ БИСТРИЦІ

Наступ на 30. Стretнуцох фоклору у Mariї Bistriци

КУД «Яким Гарди» Петровци

Святочни дефиле през улїчки Mariї Bistriци

Шлідом доброго сотрудніцтва медзи КУД «Ловро Єжек» зоз Mariї Bistriци и КУД «Осиф Костелник» з Вуковару, на тогорочних ювілейних 30. Стretнуцох фоклору хтори отримани 24. юния у Mariї Bistriци, медзи 10 госцующими культурно-уметніцкима дружтвами нашли ше и нашо КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох и КУД «Осиф Костелник» з Вуковару, а же би публики представили часць руского культурного скарбу. Же нас у тим краю окремно ценя доказ и то же нас у прывитним слове окремено прывітала предсідателька організатора КУД «Ловро Єжек» зоз Mariї Bistriци, котра уручела и припозная и символични награды, а тиж так и член КУД «Осиф Костелник» зоз Вуковару, млади Витомир Гарди, преглашены за найкрасше облеченого младого аматера.

Нашо Дружтва ше публики у Mariї Bistriци представили зоз писню «Ей, не видно тот мой валал» хтору одшпивал мишани хор КУД «Осиф Костелник» Вуковар у провадзеню тамбурового оркестру и з венчиком руских народных танцох «Петровски танцоше, налякоше» котры одтанцовали танечніки КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох.

Вера Павлович

КУД «Осиф Костелник»
Вуковар

ДОБРЕ СОТРДУНІЦТВО МЕДЗИ КУЛТУРНО- УМЕТНІЦКИМА ДРУЖТВАМИ, ЧЛЕНАМИ СОЮЗУ РУСИНОХ РГ

У просториох Союзу Русинох РГ, 17. юния на 19 годзин, члени КУД «Осиф Костелник» зоз Вуковару угосцели вирнікох, жительох и членох КД Руснацох Цвелфериі зоз Райовага Села.

Нащиву жительох Цвелфериі до Вуковару организавал парох Райовага Села Олег Закалюк. Даєдни з нащивительох роками не були у нашим городзе и були прыемно несподзивані.

У мене Союзу Русинох РГ Райвоселчаньох прывітали подпредсідатель Союзу Русинох РГ Вало Русин и главна и одвічательна редакторка информаваня у Союзу Вера Павловичо, хтора похвалела замерковані наступ іх КУД-а на недакінно отриманим «Петровским дзвону» и пожадала им іще успішнейшу роботу и добре сотрудніцтво зоз нашим Союзом Русинох РГ.

У просторе Союзу з тей нагоди отримана кратша культурна програма на хторей наступели члени хору КУД «Осиф Костелник» и іх тамбурови оркестер, а у писні и танцу придружели ше им и нашо Райвоселчане.

Вера Павлович

КУД «ЯКИМ ГАРДИ» ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ НА 11. СМОТРИ ФОЛКЛОРУ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У ДАРДИ 2017.

На поволанку СКД «Просвіта» Загреб пододбор Дарда, з нагоди означавання Дня Општины Дарда 25. юния КУД «Яким Гарди» Петровци госьцювало на 11. медзинароднай смотры фольклора національных меншинох у Дарди, хтора організована под покровительством Совету за національни меншини РГ, Міністерства культури Республіки Горватскай, Осечко-бараньской жупанії и Општины Дарда. Нажаль, 11. манифестация ше не отримала пре барз подлу хвілию и бурю котра того дня залапела Бараню, та так исто и Дарду у котрой ше требала отримац манифестация. Розуми ше же шицким дружтвом було барз жаль же ше не могло наступиц, бо кожде пришол же би указал свою программу и представел ше домашнім и госьцем. Окрем КУД «Яким Гарди» зоз Петровцах требали участовац и КУД «Чардаш» зоз Сузи, КУД «Белобрешка» зоз Белобрешки – Румунія, БКУД «Лілян» Дреновцы, Ческа беседа Општины Липовляни зоз Липовлянох, МКУД «Браца Миладиновци» Осиек, Здружене русійскаго бешнедного подруча у Медзимурю «Калинка» зоз Чаковцу, КУД «Бранислав Нушич» Борово, УКПД «Україна» Славонски Брод, Ромске КУД «Дараада» зоз Дарди, МКУД «Дарда» зоз Дарди и КУД «Бранко Радичевич» зоз Дарди як домашні.

Звонко Костелник, проф.

ЗЕДИНЕНІ АРАБСКИ ЕМИРАТИ - ДУБАЙ

Второк, 07.03.2017.

Оходзиме на таксию до часци дзе ше добре видзи Бурдж ал Араб, турня висока 321 метер, на котрой ше находзі найлуксузнейши готел лем за богатих, котри постал символ Дубая, а направени є на штучным острове 300 метери у морю.

Красны попатрунок на Бурдж ал Араб мали зме зоз Манидат Суку. То тарговини у арабским стилу, збудованы як цали комплекс хижох у традицыйним стилу. Окреме цикаве як правели вентилацию у хижох, бо там влеце темпаратура далеко преходзі 40 ступні.

Среда, 08.03.2017.

Огромни тарговински центры ёден од символах Дубая. Медзи найлуксузнейшими находзі ше Емирят Мол хтори змесцены при готелю Кемпински. Лёдво ше ми поспишело прейсц лем ёдну часц того огромнога простору зоз куполами, дзе патоси од шицких файтох каменя виполірани ягод жвератко. Куриозитет того молу скіяліш зоз правим шнігом, жичару, ски-дражку, людзе облечены до грубых яконох, а вонка коло 30 ступні, розумліве у плусу.

Месо векшином зоз Австралиі

Аквариум у Атлантис готелу

У самим молу ёст ресторан, вельки ягод и шицко, зоз вибором ёдло японскей, китайскей, тайванскей и других восточных кухньох. Ми ше задоволеи зоз китайску кухню бо ю найлепше познаме, а други зме ше не ўсудзели коштовац. З оглядом же бул и Дзень женох, мушели зме почасціц «найлепшу од шицких женох» спрам становиска гумористи Кишона, зоз вечера у готелю Хилтон, бо ше лем там може попіц вино або даяке друге алкогольне піце котре нам почало хибіц бо зме ше пожадали и дачого оштрейшого од безалкагольного пива. Вечера була у бразиліскім ресторану Пачанга дзе нас телью наслужы зоз месом, а з пицом кус меней. Зоз бразиліску шпивачку зме ше лёдво дзвігли, але и рахунок бул у тым стилу.

После вечери зме ше прейшетали по полней променады коло моря зоз красним попатрунком на Бурдж ал Араб и други готели на Палми, як ше вола штучне острове котре збудоване у морю, у формі пальмы.

Штварток, 09.03.2017.

Дубай ма красны попатрунок на город и Палму зоз ладі, та зме віхасновали нагоду же бизме го разпратрали и зоз моря. И вредзело. На шицки боки видно краны и будзе ше на шицки боки.

Пяятак, 10.03.2017.

Рушели зме до новей часци городу Дубая дзе ше и тераз найвецей будзе, дзе краны на каждом

кроача у, такволанім, Давн Ситию. Приходзиме до готелю Атлантіс котры поняце луксузу зоз тунелем по Палму падоме. Нукашноц готелу така розкошна яку чловек чежко може задумаць. Найупечатлівіші мраморны патоси хтори такі глатки, швиці и богато украшены же то не знам описац, як и велью другого. Окреме цикава символічна капура котру нам може прибліжиц лем спіка. За наймладших, але и за старших котри любя опатриц ест велічезны аквариум зоз морскими рибамі. Гутора же ест и спавацы хижі зоз попатрунком на аквариумы, цо сом не преверел, але сом прешвечені же иснью.

Субота, 11.03.2017.

Бурдж ал Араб

Коруна нашого походу була турня Бурдж ал Халифа висока 824 метери (у тей хвилькі найвисша на швеце) и Дубай Мол, велічезны тарговински центэр. Приходзене до турні мушки ше наявіц пре вельке число гевтих хтори ше сцу на лифту віпендрац на сам верх турні на відіковец, та зме то прескочели, але зме зато націвілі найвекши тарговински центэр на швеце, Дубай Мол. Попри силных тарговину мож за мерковац базени, водоскоки хтори у рижних фарбох и на рижкін мелодії віпатраю як танечнікі, аквариумы и друге. Шицко направене праце пре туристох чийо число таке же ше ми видзі же Дубай бязовно постане перши туристичны центэр на швеце, кед ё то уж не.

Чувени дзверы на Палм нумерах

Дубай з моря

Вожене у марини

Недзеля, 12.03.2017.
Дзень одпочывку и пакованя, остатніх купованьох у Марина молу и ріхтане за котре на авіон и дому.

По моіх упечатках, Марина мол найкрасши тарговински центэр, бо є не вельки, а крешнє є ушорени. На верху ше находза ресторан и базени котри, видзи ше ми, наменени лем за шеікох, а за нас су лем за пріпратане.

Тота драга нас наводзи на заключене же постой швет котри жиє велью іншак од нас – можу без паленкі, чо на длагши час не легко. У тым швееце вода важнійша од нафты, бо нафты маю, а воду за піц муша направіц. Трава и коровче ше барз чуваю бо их чежко віховац и отримац. Хлопи облечены до білих, а жени до чарніх шматох и видно им лем очи, а дакеди ані то. Як жию дома то ніхто не зна, бо ше там не ідзе до наців. Можу мац штири жени, але перша муша быць домашня, а други як віберу. Мудрейшим звичайно досц і ёдна. Домашній стандарт барз високі, але гевти цо робя зоз других жемох, робя за нізкі плаці. Обчековал сом велью музики и шпіваня на улічкі, але того нет. Маю богаты ноцны живот по барох, ресторанах и готэлох, дзе ше може дастац и алкоголь, але по високіх ценах. По шейталішох може се стрэтнц розкошно облечены жени, а медзи німа найатрактивнейши Русянкі и Украінкі.

Кадзи лем рушице, през робни центры, трамваї, рестораны, метро, вшадзи шицки, и хлопи и жени, облечены чи до муни-сукньох чи до чарніх длагших шматох, лупкаю по мібителох... Ніхто нікого не патри, не видзи ані не чуе, лем лупкаю, лупкаю... Віпатра же будучносц окрем по високіх будінкох, и по мібителох моцно ходзи по Дубая.

Намира ми була записац тото цо сом з власними очми видзел и дожил, бо други податкі можеце видзиц на інтернету и у рижкіх брошурох. Мушым подзековац братові Владімирові котри вілекол ремесло як одличны туристични водич, без хторога би тото путоване не было таке удачне, як и авіонским компаніям котри маю одличны рішенія за путоване инвалидох, та сом зоз своім ролером обішол цоща нове за цо сом не верел же после Китаю дожысем. А тэраз... хто зна кадзи ме дарага ище одведзе.

Вінковцы, мэрэц 2017.

Данил Перунски

ОТРИМАНА 56. «ЧЕРВЕНА РУЖА»

Тогорочни, 56. фестивал рускей култури «Червена ружа» отримани 30. юния и 1. юлия на летней сцени у дворе ОШ и Гимназиј «Петро Кузмјак» у Руским Керестуре.

Фестивал започал пиятак, 30. юния на 16,30 годзин зоз отвераньом висатви малюнкох з Галеријі наївней уметносци у Ковачици, на 17,00 годзин отримане тогорочне Червене пупче, а на 20,30 Одгуки ровнії - змагане шпивачох аматерох за найкрасши галас и ревиялни наступ руских ансамблох.

У змагательней часци наступело 10 шпивачох-аматерох хтори одшпивали мене-вецей познати репертоар, а того року за найкрасши хлопски глас преглашени млади шпивач Мирко Буила зоз Коцура зоз писню «Мацерова мушкатла», хтори уж спрам традиций окрем подзекованя достал и

чобольов. За найкрасши женски глас того року преглашена Александра Русковски зоз Руского Керестура зоз писню «Най живот идзе» и окрем припознаня за награду достала кошарку червених ружох и дзвиоцку ладу.

У ревиялней часци наступели 11 руски ансамбли хтори указали часц своего репертоара. Наступели КУД «Др Гавриїл Костельник» Кула, КУД «Жатва» Коцур, КПД «Карпати» Вербас, Здружене гражданох «Русини» Сримска Митровица, КУД «Петро Кузмјак» Нове Орахово, КПД «Іван Котляревски» Бикич Дол, КУД «Дюра Киш» Шид, КУД «Тарас Шевченко» Дюрдъов, Руски културни центер Нови Сад, КУД «Яким Говля» Миклошевци и Дом культуры Руски Керестур.

Наших Миклошевчаньох пред керестурску публику представела Жен-

Преглашеннe побиднїка змагательней часци програмы

ска шпивацка група КУД-а «Яким Говля» хтора одшпивала писні «Чи тебе Ганічко» и «Там на гори фиялочка» под фаховим руководзеньем Бориса Бучкового и у провадзенiu тамбурового оркестру. Наступ нашого Дружтва добре прилапени з боку численай публики и попровадзни зоз красним аплаузом.

Зоз РГ на «Червеней ружи» була делегация нашого Союзу Русинох РГ на чоле зоз Дубравку Рашлянин, председательку Союзу Русинох РГ, Звонко Костелник, тайомнік Союзу Русинох РГ и представнік рускей национальней меншини у Совету за национални меншини РГ и Вера Павлович, главна и одвичательна редакторка информованя у Союзу Русиних РГ.

Була то нагода стретнуц ше зоз политичними, культурними и просвітними рускими діячами у Сербії, розменіц думаня, искусства и прэглібиц нашо сотрудніцтво.

Вера Павлович

КУД «Яким Говля» Миклошевци на Одгуках ровнії

Бина Червеней ружи у дворе ОШ и Гимназиј «Петро Кузмјак» Руски Керестур

Тамбуровы оркестр провадзел наступ Миклошевчанкох

ТОРТА З ОЗВІШНЯМИ

2 вайца

1 ½ погар цукру

½ погара олею

2 погари муки

½ пращку за печене

2 ванилийово цукри

1 погар йогурту

натарта лимунова скорка

вишні

Перну зограц на 180°C.

Вишні нащикац и одцадзиц.

З миксером мишац 2 цали вайца зоз 1½ погаром цукру и ванилийовим цукром док ше нє достане красну жовту масу.

Потым полегко долівац олей и далей мишац зоз миксером.

Зменшац швидкосц миксера и покус додавац муку помишану з пращком за печене и йогурт.

Фурму за торту помасциц и помучиц, усипац до ней бисквит, а по нім попушац вишні. Печиц дас 35 минути на 180°C лёбо док крашне не поцеловес.

По смаку ше може послужиц зоз шлагом.

Марияна Джуджар

„ЧЛОВЕК ХТОРИ СТРАЦЕЛ АМРЕЛ“

Петровчане у своїй культурно-уметніцькій роботі познати и по драмській секції. У книжці „85 роки культурно-просвітній и уметніцькій роботи“ можеме найсц податок же ше даване драмских фалатах у валале одбувало ище далекого 1926. року. Теди у режії Милутіна Фириса були поставени два представи „Janko kao bogat“, непознаного автора и пантоміма „У байбера“. Од теди та по нешкайши часи Петровчане ше старали же би кожного року, кед то було можліве, порихтали голем єден драмски фалат. Петровска публика вше мала чесц перша видзиц порихтани фалат, а вец ше наступало и звонка места.

И того року, як цо писане у прешлим чишли Новей думки, Петровчане направели добру роботу, та зоз представу наступели и у Вуковаре, а обовязно ше каждый рок прияюю на Драмски мемориал до Руского Керестура. Таки стретнуца вше цикави и за глумцох и за публику. Окремни дожица маю глумци на своїх путешествийох, бо окрем людзох хтори даваю учасц у представи, до места дзе ше представа будзе глумиц треба превезц и рижни реквизиты. Часто то не лем даяки погари, фляшки, квеце..., але и облаки, дзвери, столи, поселі и подобне. За шицко тото треба найсц превозку. Нешка то каміончки лёбо комбії, але

дакеди ше реквизити преношело на кочу, трактору, та аж и на гайзібану. Нешка пред нами стара, чарно-біла фотографія зоз 1985. року. Теди Петровчане поставили драмски фалат под назву „Чловек хтори страцел амрел“ автора и режисера Штефана Гудака, а глумели: Звонімир Гарди, Мирослав Павлович, Юліян Джуня, Ліляна Киш, Геню Вовк, Олгіца Канюх и Славко Будински. О музики ше старали Дамір Музичка и Владімір Дудаш, о шветлу Яким Ерделі, а шептак бул Желько Бурчак. Фотографія настала у Миклошевцох дзе ше фалат виводзел, а опрез бензинскай станції хтора и нешка стой на тим истым месце. З лівого боку можеме видзиц реквизити на тракторовим прикочы. Петровчане дзівкі одvezli на авту, а легінє и хлопи путовали на трактору, попрэйга прэйг хотару. Було то сигурно ёдно окремне дожице на хторе их вироятне здогаднє и тата фотографія. На фотографії ше находит: найвисше на кочу Желько Бурчак, потым з ліва на право, Вінко Дудаш, Мирослав Павлович, Славко Папуга; на жемі стоя, з ліва на право, Звонімир Гарди, Ліляна Киш, Томіслав Мудри, Наталія Дудаш, Дубравка Музичка, Желько Гагаї, Геленка Джуня, Яким Гарди; на жемі шедза Юліян Джуня и Яким Ерделі.

Любіца Гартай

ДАКЕДИ БУЛО...

«Кенгурово месо»...

З тей нагоди виприповедам вам же як непримно у своім живоце знаю прейсць особи хто-ри пребарз любопитлїви, поготов кед свою любопитлївосць виказую у дружтве пред им небарз познатима и цудзима осабами.

Од малючка, як себе паметам, бул сом барз любопитлїви. Вше сом ше любел велью розпитовац же що тото, а що гевто, чому тото служжи, а чом тото таке, а гевто таке.

Роки преходзели, а я зоз туто любопитлївосцу сцигол и до штредней школы учыць ше за тарговца. Идуци до тарговецкай школы, ишол сом и на практичну часць настави до *Нами* у Винковцах. Там сом на практичну обуку барз любел ходзіць, прето же ме тото тарговецке поволане барз прицаговало и цікавело. На пракси сом звичайно у магазінне паковал овоц и желеняму, и тото вец виношнел и складал у дутяну на полічки.

Раз кед при овоци не было роботи, а у месарнї требаля помагнунць при пакованю и мераню швіжого меса, поволали ме там же бим им помогол.

Понеже сом тото коло меса велью раз и дома робел, бо и мой оцец голем два раз до рока, за Кирбай и за Крачун, клал шудова, тата робота ми не була цудза. Паковал сом там рижни файти меса од швінських сцегнох прейг покруткох и печинкох, та по ратички. Цешел сом ше же я и тото знам и як ми то крашне ідзе.

Так сом нашол и на мех полни зоз міне непознатим месом, та я, таки яки сом од малючка бул любопитлїви, опітал сом ше и тераз месарови же од чого, од якей животинї тото месо. Месар бул таки яки бул, вше порихтани на франту, та ми швидко одвітовал же то месо од кенгура.

Попатрел сом го зоз нэдовирийом, але понеже я таку файту меса не видзел при мойому оцові и мацери кед клали дома прашата, ярчата, кури и заяци, а я им при тому помагал, мушел сом му тото що ми гварел вериць.

Попаковал сом и тото «кенгурово» месо зоз меха, вимерал кажду тацночку окреме и поскладал го до предавальні.

Понеже бул час за пойсц дому бо було конец роботного часу, пошол и я дому.

Ютредзень кед сом пришол на наставу до школы и до того дутяну пришол купиц оловранти, од превелькай жажды же бим коштовал тото «кенгурово» месо, тераз як муштерия, окрем оловрантох до кошарки сом положел и ёден менши пакецік тога «кенгурового» меса.

Кед сом пришол дому, а моёю були на полю ламац кукурицу, я требал понапавац и накарміц сміядні и гладні статок у хлібі и швіні у оборе, кури, качки и гускі що ме тиж сміядні чекали на дворе.

Я скорей тога розкладол у шпоргету огень же би ше, док я тото горе спомнүте поробим, тога «кенгурово» месо варело и уварело до вечара док моёю не приду зоз поля.

Робяци по вонку з часу на час сом находзел гу шпоргету накласць на огень и доляц до гарчка з месом води хтора виварла. А тога «кенгурово» месо було ище вше барз тварде и ніяк же би ше уварело.

Уж ше и слунко помали почало скрывац на

горизонту и родичи лем що не пришли зоз полним прикочом кукурицы зоз поля, а тото месо ище вше тварде, та тварде.

Злекнул сом ше же що ми на тото поведза мойо, та сом так надумал же тога «кенгурово» месо винешем на драгу и шпурим го далеко до баగреняку.

Так сом надумал, так сом и поробел и о тим им теди ніч не гуторел.

Понеже мой оцец, кед сом бул мали, робел штири роки у Немецкай у месарнї, вецей раз дома приповедал же як там на роботи правеши шкембичи.

Я му на тото гварел же чом и тераз ту дома таке не направи, на що ми вон одвітовал же не може тога дома направиць прето же ше тога прави зоз буячых жалудкох хтори ми не мame.

Можебуц и о седем, осем роки после тей пойдї и на вецей заводы споминаня шкембичох з боку моего оца, предали зме буячка месарови до Янковцах.

Кед буячка нагнали до месароваго прикоча, оцец ще му опітал же що вон роби зоз буячими жалудками. Месар го зачудовано попатрел и опітал ше му же чом ше тога тераз пита, и одвітовал му же вон буячи жалудки одруцує. Оцец ще му потым опітал же чи вон нам може дац буячи жалудок од тога од нас купеного буяка. Потолковал му же би вон сцел зоз тога жалудка указац мнє, своіому синові, як ще рихтаю и правя шкембичи. Месар оцові гварел же най я нарано, док будзем исц до Янковцах до пекарнї на хлеба, най лем зайдзем до нъго, а вон же о тим пове своіому роботнікові та же ме там будзе буячи жалудок чекац.

Так то было, ютре рано кед сом ше вращал зоз пекарнї зоз швіжким цеплім хлебом, зашол сом до месара и там сом достал цали разрезані и випущены од ёдзеня буячи жалудок запаковані у меху. Мех сом положел назадок на бициглу, та гайд дому.

Кед сом пришол дому оцец ме дочекал и вигандровал же нач сом цали таки чежки жалудок влекол дому, а я на тото гуторел же ми там таке дали.

Оцец тот жалудок висипал зоз меха и одрезал ёден фалат зоз нъго и почал го чисицц и рихтац го за ёдзене так як то трабало поробиц.

Я ще зоз любопитлївосцу на тото щицко припатрал и у ёднай хвильки препознал випатрунок тога меса и похопел же я кедышкік давно бул зоз таким месом спреведнүти.

Спреведнүл ме месар у Винковцах кед сом ишол там на праксу, гуторяци ми же сом паковал кенгурово месо, а я теди паковал таке исте месо як що тераз було тога що зоз нъго мой оцец рихтал шкембичи.

Истей хвильки сом, кус поганьбени, оцові и мацери виприповедал же як сом як школьнір бул спреведнүти же то тога кенгурово месо и я теди верел же то так, а аж тераз сом дознал правду же які то я теди месо там паковал.

Дакеди були обовязні штири класі

Як ще то тераз трима осмольетка за найосновнейши вид школования, так то дакеди були

обовязні штири класі.

После штвартей класі могло ше на висши школи, як що було учыць ше за учителя або паноца, потым ище и на даякі ремесло, а хто ше не жадал учыць оставал би дома як пааст. Кед ёдному оцові старши син закончел штири класі у валале, опітал ше му же що далей жада робиць у живоце. Тото ше исте тераз опітал и младшому, прето же би випочитовал жадане и того як и старшого сина хторого, по його жаданю, послал на високі школы.

Тот младши син не мал такі велькі амбіції як старши, та пожадал буц скравец.

Оцові тога одвітовало прето же дальши братняк його супруги бул праве скравец.

Такой ше ступело до прэгваркох, та ше неодлуга тот младши челеднік нашол з гевтого боку Дунау на школование.

Там у майстра, а гу тому и родзини, тому младому шефертові не было баш найлепшэ.

През тидзень барз велью робел у газды и то не лем скравецку роботу, але и шицко инше по обисцу, там и спал и костирали ше.

При костираню, газда би, понеже там віше було и цудзих людзох, пред нъго кладол велькі фалат сланіні, же би тоти людзе то видзели. На тим истим велькім фалаце було на скорки означене же кельо шме зоз того фалата поесц. Попри того було там ище койчого такого нэдоброго.

Кед би син два раз або три раз през рок и пришол дому, понеже то теди спрам дзецах родичи були барз строги, син оцові не шмел повесць як му то там у тей родзини учыць ше и школовац.

Оцец бул любопитлїви же що то там прейг Дунау у майстра родзини случуе и як ще то там спрам його сина справую, бо обачел же му син у целу препада. Ёднаго рана понамірал статок и же би ніхто о тим не знал рушел пешо на драгу, бо ше то так дакеди путовало, та и прейг Дунау.

Кед там сцигол, почало ше змеркац. Точ кельо го корцело же як випатра живот його сина, хтори на туту драгу кед бул остатні раз дома смутни рушел, стримал ше же би ше змеркло. Кед ше змеркло и настала цма ноц, станул под майстровы облак и вислуховал.

Кед там под облаком досц того чул и похопел же як ше то майстор, а гу тому и родзина, витреса и виживюе над його сином, вошол нука. Кед го майстор видзел, почал ше оправдаца и поносовац шефертовому оцові на свайго непослухнаго шеферта. Оцец на тото змахнул з руку и гварел же под облаком досц того чул, а синові наказал же най ше пакуе бо го такой енки водзи дому.

Приведол го дому и дал го до Вуковару до майстра Шваба же би му ту син закончел ремесло.

Ту му син и закончел скравецке ремесло хотре барз любел цалого свайго живота. Тому цудзому чловекові Швабові бул барз подзековни и бул щешліви и задовольни у сваім дальшим живоце, а то дзекуюці самому Богу небесному же дал розум його оцові же би так покрадзіме пришол до майстра и ошведочел ше до того же не треба кождому вериць и на бригу зохабяц свой дзеци, та гоч то була и блізка родзіна.

Желько Гаргай

Наисце сом ше прешвачела же кажде – и плаване и неплановане – путоване ма тайни дестинациі котрих путнік дораз нє свидоми бо их дораз ані нє може обачиц; а тоти ше му дестинациі поступнє уплетаю до тканії його животней драги. Даҳто на путованьох люби обиходзиц лєм природу, даҳто найбажреж ужива у розпратраню городох, даҳто у купованю, а дакому гоч яке путоване представя задовольство и окремне искуство. Думаня сом же у искуству упознаваня з цудзу културу чловек вельо того достане и учи почитовац и свойо и цудзе, учи ше о роздумованю и вельо койчому другому. Пре таки драгоценны хвильки, кед сом у можлівосци, выберам путовац. Кед зме пришли до Риги, главного городу Латвії, зачудовала сом ше яке одушевене у мne побудзели фасади на зданийох и живописна архітектура. Любим розпратра городи, але баржей од того любим вигледовац и уживац у єдноставносци и краси природи. Медзитим, архітектура Риги нательо живописна же красни упечатки длуго останю у моім здогадованю. Рига у Европи позната пре *Art Nouveau* архітектуру, котра поправдзе и инспиравана з природу, а деталі на зданийох випатраю досц живо. Тот стил у Немецкай наволую *Jugendstil*, у Велькай Британії *Modern Style*, а у нас превжата австрійска назва *Secesija*. Фасади богати з рижними фарбами, а здания украшени зоз интересантними и незвичайними релєфами. Даяки здания маю деталі з веци стилюх архітектури. През Ригу прецека рика *Daugava* (Заходна Двіна). Коло ей обали змесцени Стары горад (*Vecriga*). Тота часц вшеліяк упечатліва и пре свойо вельочислены церкви. У Риги ест 34 церкви, а векшином протестантски. Еден зоз домінантных символов Риги и мета веліх обектів то церква святого Петра. Дакеди римокатоліцка, нєшка євангелистична (лютеранска) церква, збудована у 13. столітию. За мne найцікавшу часц церкви то древена барокна дзвоніца, котра поставена концом 17. столітия и теди то була найвекша древена конструкция на швеце. Споза церкви находзи ше Памятнік бременским музикантам. Скульптура инспиравана зоз сказку „Бременски музиканти“ котру написали браца Грим. Приказуе єдну сличку зоз сказки, дзе ше когут, мачка, пес и магарец удружели и попендрали єдни другому на хрибет з идею и цильом же би преплашили крадошох. Тот памятнік Рига достала 1990. року од немецкого гораду Бремену. Ту ше находзи и церква святого Йоана Хрестителя. Тота лютеранска церква найстарше место молитви у Риги. У 13. столітию на тим месце бул домінікански манастир, а коло 200 роки познейше почали ю реконструовац и прибліжовац нєшкайшому випатрунку. Нє ма високу турню, а знука є барз цикава, ушорена у готицким стилу. Церкви и манастири вшеми таїнствено цикави. Хто би знал число, але велі людзе тадзи прешли, можебуц ше висліковали и так створели очивисни памятки на тоти хвильки. Медзитим, ту вимодлени и упущени ище численши молитви, котри людзом надпоминаю же тот наш швет нє створел сам себе. Недалеко од церкви святого Петра находзи ше здание котре, верим же, велі туристом краднє попатрунки. Дакеди ше у тим зданию находзела найвекша коллекция стри-

РИГА

берних предметох на швеце. Слово о „Хижы Чарноглавых“, зданию збудованим у 14. столітию. Назва досц незвичайна и можебуц би чловек обчековал даяке чарне здание. На концу 14. столітия ту ше отримовали рижни схадзки и банкеты. Ту ше стретали млади и неоженети тарговцы, углавним Немцы, котри себе дали назву „Чарноглавы“. Кед путовали прей' океанох и до цудзих жемох тарговиц зоз рижну робу, мисия им була щицц ладю од пиратох и крадошох. Пренашла сом информацию же „Чарноглавы“ себе за заштніка выбрали святого Мауриция – котри ча-сто на сликех приказовани як чарни катона, у вітязким оклону. Можебуц им назва повязана и з тим податком. Пред Хижу Чарноглавых находзи ше статуя Роланда – статуя вітязя з мечом. Таки статуи характеристични за Немецку, а окрем у Немецкай, штырме Роланди находза ше звонка Немецкай. Роланд – чи мит, чи история – славни вожд, у горадох ше поставя як символ шлебоди. Ёдна така статуя находзи ше и у нашим Дубровнику, а наволуєме ю „Орландов слуп“ и тот памятнік найстарши очувани явни памятнік у Дубровнику. Недалеко од церкви святого Петра змесцена Катедрала у Риги. Зоз свою красну турню, тиж так символ є на веліх сувенирох и поглядніцох. То и шедзиско надбискупа Лютеранской церкви. На зданию окрем *Art Nouveau* архітектури видно интересантни деталі барокнога и готицкого стилу. Представя и найвекшу штредньовикову церкву у Латвії. Недалеко од катедрали находзи ше ёдна римокатоліцка церква – церква святого Якова Зебедеева, пошвецена у 13. столітию. Недалеко

отамаль за око западню здания наволані Троме браца. То три найстарши хижы у Риги, желеней, жовтей и билей фарби фасады, а поставени ёдна попри другой. Найстарша хижы (билей фарби фасады) збудована концом 15. столітия. Видвоім ище нєвисоку, але цикаву церкву Богородици Жалосней. Тота римокатоліцка церква препознатліва пре свою красну белаву фарбу закрица. Ледво обачліво, але елегантно, на єдней часци закрица находзи ше нєвелька статуя Мацери Божей як шири руки же би облапела свойо дзеци. Блізко змесцена церква Святого Спасителя, англіканска церква у неоготыцким стилу з конца 19. столітия. Така назва барз ей одвітуете и хвали вредни податок же ше у пиньвиці тей церкви находзи Центр за старых и Центер за злоставяни и занедзбані дзеци, а у функції и явна кухня за бездомнікох. Цикави ту и Рижски замок зоз 14. столітия. На хходзе до замку мирно стоя двоме чуваре, котри у одредзеней хвильки починаю симултано шейтац ліво-право. Обраца себе хрибти и почню ступац єден на право, други на ліво, а потым ше обраца з твару єден т'у другому и знова ступаю. У замку ше находзи и канцелярия латвийского предсідателя. Рига наисце на каждом крою понука дацо цикаве и интересантне, а прето ше и находзи и на УНЕСКО-вим списку защищеного культурного нашлідства.

Хижы Чарноглавых и Роланд

Церква святого Петра

А же добре знац велі языки и же ше ані єдно-го языка нє треба ганьбиц, шведочи и того же ше у Риги лєгчайше було спорозумиц на русийским языку, як на англійским. Віздзела сом же младши генерації одлично бешедую англійски, але старши генерації барз добра бешедую русийски, чо и розумліве з оглядом на историю. У розпратраню горада мали зме віпринтани материяли о тим чо жадаме видзіц и нащывіц, мали зме карти и на мобітеле інсталавану программу за легчайше находзене одредзеней локациі у Риги. У єднай нагоди жадали зме шеднц и попіц кафу у даяким красним кафичу. Подумала сом же будзе згодніше опітац ше дакому у дутяну або на улічки же котри кафич интересантни. На хходзе до єдного дутяну зачудовала сом ше кед тарговиня, ёдна з ридкіх котра нє разумела русийски, гарела же разуми англійски. Любезно ми дала одличну карту (котру зме позніеше и хасновали) и на ней означала ресторанчик. Препоручела нам наисце прекрасни ресторанчик. З оглядом же любим кафу, барз любим у новым гораду пробовац даяки нови смак, по можлівосци кафу яку сом ище нігдзе нє пила и по можлівосци у чо векшей шольочки. Ту сом пробовала Рижскую кафу – назву достала по тим же то кафа зоз Рижским чарним балзамом. Кафич важи як „Найромантичнієши кафич у горадзе“. Мнє

Попатрунок на Ригу

шэ барз попачел бо зарюе з одредзену цеплоту. Рустично и старински ёшчэ ушорены. Долу ёст даскельо столи и піано. Піано краши сімпатичны надпіс: „Мой будуци муж будзе нормалны”. Интересантны надпіс находиты ше и под вітрину з колачамі: „Бул/була сом на дыеты 30 дні і шыцко ѿ сом страцел/страце-ла, то 30 дні”. На поверхку інтерьер ушорены зоз старым меблем, у векшини дрэвеним, а муры на подаўдним месце омальованы, а на местах украсены зоз старымі лампами і жвераткамі, а цали поверх краша і велі другі деталі, як стари лампи, швічнікі, вазны. Тык так, интересантна і судзина з котрой по-служую. Чувствавала сом ше як кед бым була транспортавана до прешлосци.

Часточка у бібліотекі

Упуцели зме ше далей од рики, до часци гораду котры богаты зоз паркамі. Коло ёдного парку, на штред ёдней площи находиты ше висока статуя жени котра у руках понад главу трима три гвіздочки. „Памятнік шлебоды”, високі дас 40 метера, пошвечені борцом ктыри погинули у войни за независімосць Латвіі ѿ 1918. по 1920. рок. Споза памятніку длуго-ка уліца котра водзі до краснага парку з левага боку, дзе ше находиты красная праваславная церква Христовага рождества. Кус далей по істей драгі, але з правага боку, находиты ше кус менша, але барз сімпатична, праваславная церква Александра Невскага. Тата церква учишлена до УНЕСКО-ваго културнага наслідства. Як і стара часць Риги, тык та і тата цала улічка зарюе з интересантнымі зданиями. На карти котру мі тарговіння дала, барз крашне было видно шыцкі візначні знаменітосці котры цікавы турыстам. У тей часці гораду на слічкі ше обецуюча указала ішче ёдна церква зоз деталямі готычнага стылю. Євангелістична (лютеранска) церква святой Гертруды ёдна з ридкіх церквоў змесценых звонка старей часці гораду. У тай церкви ше находиты найвекшы органій у Латвії. Оргулі направало подпрыемство Сауэр 1906. року. По штредок 20. віку церква святой Гертруды була штредзиско и главне место отримована

оргульных концертоў, а од тэды туту улогу преважала Катедрала у Риги. Свята Гертруда медзі даёдніма хрыстиянамі позната як заштитніца путуючых.

Рига позната і прэто же ше ту находиты найвекшы піац у Еўропі. Надкрыты ё и ма веций павільён, а шыцкі ведно чишия коло трох тисяч штанды на котрых людзе предаваю желеняму, овоц, месо, рибу і присмакі. Принесены і закон у котрим тот піац мушки і надалей затримаць культурну і исторыйну вредносць і забранене му претворыц ше до велькага тарговинскага цэнтра котрому у цілую лем предаване. Наздавам ше же тот закон будзе почитовани ѿ дружей. Піац учишлени до УНЕСКО-ваго културнага наслідства. Дас дзешець минуты ходзеня од піацу можліве ужываць у краснім попатрунку на цали горад і то зоз здания наволаного „Сталінова торта”. Тераз, з полну назву „Латвийская академия науки”, то здание котре требало буц дарунок Сталінові за його родзены дзень. Медзитим, Сталін не дожил закончене ѿ будовы. Остатні поверх „торты” краши тэрара. На уходзе зме вжали уходніцы і на лифту ше одвезли горе. Гоч тога дня было жимно і похмарено, панорамски попатрунок на Ригу охабел мі красны упечаткі.

Деталі на фасадох

У горадох на рики віше мі були романтичны мости, окреме при заходзе слунка. З другога боку рики находиты ше новозбудоване модернне здание - Латвийская національная бібліотека у Ригі. Здание здабе на якушкі прызму, ма велько облаки і наволую го ішче „замок шветла”. Назва мі була ясна кед сом на ню з моста опатрела кед почало змеркац. На бібліотекі ше робело од 2008. по 2014. рок і видно же велькі труд і добры ідеі уложены і реализаваны. Нагода була така же сом ю обиша

и зноха. Першее чувство было же ё дас седем раз векша од Национальнай бібліотекі у Загребе, а сам уход випатра як уход до готелю, велькай гайзибанской станіцы лёбо аэродрому. Ма 10-15 поверхі, а кожды поверх специфичны сам за себе і задужжены за даяку обласці кніжковносці. Поверхі так ушорены же би у каждому побудзели жадане за читаньем лёбо голем розпартаньем кніжкох. На уходзе до бібліотекі нужне охабиц шицкі ствары, але сам уход и членарина ше не плаца, а кніжкі ше не шму виношиц вонка.

Сталінова торта

А кед сце у Риги у жімскій часцы рока, можліве же вам житеle понукні Рижскі чарні балзам же би вас кус зограл. То традыційны латвійски рошлінові лікер, у котрим гваря же помышлано прэйг 20 ліковіты рошліні. Латвійцы го пию самого або помышланого з цеплым чайом, кладу го до кафі лёбо мішаю зоз даяким густым соком, а віроятно же маю ішче даякі способы конзумаваніа истого. Ёдна старша жена гварела же уж велі рокі даскельо капки балзаму кладзе до цеплого чаю і вона вері же то природна медицина. Житеle ішче барз горді и на свою фабрику чоколады „Лайма”, основану 1870. року. „Лайма” дутяны крашне ушорены, а продукты цікаво запакаваны. Балтик познаты и по риби. Відвоєла бім міне по тэраз найスマчнейшу конзервовану рибу „шпроты”, котру сом перши раз, ішче як мала, пробовала на Україні. То якашкі файта дробней рибы котра курена и веци конзервовану на олію. Любім конзервовану рибу, але смак шпротох ішче ані ёдна не надвисхела. Шпроты барз смаковали зоз рижским чарнім хлебом и сиром.

А ѿ зоз скрытими дестынациямі? Вони остаюваю лем путнікові и лем вон зна ѿ далей і як з німа. У тым і шыцкі чаривносці путованьех - збогацячу человека на веций способы, освідомлюю му старе, уча новому и можебуц указую на гевто ѿ ше на лепшее може пременіц. Хто ужива у путованьех, думам же ше злону зоз мну же путованіа віше на окремы способ, „и за разум, и за шерцо и за душу”!

Мануела Дудаш

ТРЕБА НАМ МОЛИТВЕНІК РУСКОГО ДУХА

(Остатній інтервю з Мироном Жирошом)

2. часц

— У кніжки *Мадярска Горніца* описуєце през бешеду зоз потомкам наших Руснацах, хто-ри нěшка уж Мадяре, як процес таковоланей державнай асимиляцыі цекол. Перше зневажена вредносцю власнаго язіка, вон поста-ва „закапуркова бешеда”, а вец ше у рамикох другей нації, мадярскай або словацкай, пра-ви простор за нібі культурне интеграване до тей нації зоз специфічносцями, насампредз вирскими, же би ше у перспектыви и тоти специфічносці висцерало и затарло ше им шлід. Барз поучна кніжка *Мадярска Горніца* праве у тим сегменту розодкрывання тих про-цесох. Цо треба робиць, нам ту у Сербії, же би нас така судьба не знашла?

— Уж сом и самому себе допил поясняюци у ве-цей написох и сообщеньях, на ве-цей конферен-цийах дома и у швеце, як можліве национально ше ратовац. Прихильнік сом унапрямленшого образованя и формованя любови до культуры своїх предкох, до разумного спатрана прешлос-ци свогога народу. Основы мame у власнай куль-тури, мацеринским слове, писменосци. Маме и свою вирску организованосц. Ту, у Войводини и Горватскай, маме и найвекшу материялну по-тримовку, повем, аж и на швеце, за културни живот, иснue културна автономия, але ўзашка шкрапи. Щезуе свидомосц о власней вреднос-ци! Ми нікто и ніч, народзик, одчакнути конар, або ми вирошуны криви стебла зоз пнякох, чо пре власни розвой отдаюлю свойою коруни и калама на ніх грожаци обвини другим вирошутым конаром зоз цудзого сущедного пняка. Ми люд-зе, свидоми и разумни ества, та треба же бизме були насампредз свидоми чо ше зоз нашим народом случовало през час. Наша трагедия же зме не могли лебо нам не сцели дац панове власну свидомосц, але нас клюкали зоз свою панску, державотворну. Ту проблем. Понеже слово о нас, а найрозумнěйши нам час у остатніх 100 роках, проблем у нашим власним образо-ваню, однось образованих можлівосцю о себе и державнай идеології и национальнай ідей-носци. О себе зме не шмели (не могли) учыц. Та прето же зме не учили, ані не знаме прешлосц, географію, науку и культуру свогога народу. Кед ше дацо не зна, вец ше тото не може научиц ані своїх потомкох. Непознаваюци чо свойо не може ше го любиц, та ані ше не може як свойо почитовац.

Не анализуюци з тей нагоди шицкі факторы ко-три пошвидшую нашо иснующе щезоване, сцем наглашиц же, по моім думаню, як перш, вишко-лованого учителя и вец длугоочного новинара, котры як свою задачу похопел потреби віше сучаснейшого образованя польськів дрібнікох за цо висши урожаї, так сом приихтуюци седем роки на РНС емісії *Давно, давно, то було и Драги нашого живота*, спознал же як чо нам хиби знане о звекшаней продукції, ище баржей и ве-цей нам хиби знане о себе, о своім іденти-тету, культуры и ведно з тим любов и верене до власных моцох и змоцненя, обновленого фор-мованя национальнай свидомосці. Шицко то можліве научиц кед ёст можлівосці и ёст сви-домосці о доцільносці таких намаганьох. Уж ве-цей роки бешедуем же нам треба „молитвенік“ национальнаго духа. Мали, ве-кши и аж велікі. Цо парадокс? Велькі кніжкі маме, докторски и ма-гистерски „учебнікі“, але су непреточены за на-родне хасноване и просвіщоване. Школьскі лекції лем зоз истории у школских учебнікох

и учебнікі за факультативне виучоване свойо прешлосци не можу збудовац тиравац фунда-мент нашей национальнай свидомосці. Школску будову и мацерински язік з национальну куль-туру не виуче ані половік нашей школскай по-пуплациі. По 1995. рок ані не было предвидзене же би ше то учело и нормално же людзе барз мало знаю о себе. Гу тому, кед дадаме и политичнно-дружтвени обставини и одношене СССР зоз СФРЮ, та и саму политику СССР и стваряня советскаго атэізованаго, а русійскаго граж-дана, чо шлідзене и у СФРЮ прейг „братьства и единства“ и югославянства, вец ище и добре же нашо предняки от 1960. року пренашли способ и нам ше культурно организовац, форсировац аматеризем и зачувац мацерински язік, писню, танец, театр...

Ошэрбени и запутані зме остали о доціль-носци свойого национальнаго живота: язіка и культуры. Тот будуци молитвенік руского духа треба написац и подзеіц го нашым людзом як чо зме по тераз дзелені задармо *Дні и ноці* Миряни Маркович, у чаше кед зме ше сами чиряли медзі собу до власней мутлянки, *Народ ніёдка-дз* др Павла Магочія и *Небо керестурске* Ирини Гарди-Ковачевич. Тота нова кишенкова кніжочка треба же би мала списану нашу наукову на-циональну правду. Же би облапела нашу давну и блізку прешлосц, указуюци на причини свойого розіходзеня и можлівосці терашнаго збліжо-вання зоз своім державотворным народом и по-томкам наших заедніцких предкох на дияспоры, нашо жемово пространство и його фаластоване, географію, науку и культуру свойого народу. Кніжочка треба же би була іллюстрована, а у ней и домолюбіви писньочки, малюнки свойого краю, рики и досцігніца індустры, архітекту-ри, сакральні обекты. Зоз тей и такей кніжочки треба звладац азбуку национальнай свидомосці перше при родичнох, а вец и дзеци од колісکі учыц свойо руске слово, писню, полубиц свойо и здабуто любов преношиц на дзеци.

Ми як родичи одвічательни за вихововане свойого потомства. Але нам и держава, кед сло-во о школовану на мацеринским язіку, оможлів-юе одрекнүц че свойого уставнаго и праиско-нского права любиц свой мацерински язік, своіх предкох, іх культуры, традицій, одрекнүц че себе. То гамишне право, бо иста тата держава, без огляду котра була, обовязуе и каре родичнох кед ше не почитуе обовязнэ державне образоване на державнім языку. Родичи без знаня о себе, не думаюци чо таке іх одлучоване значи, сами себе пилия не лем конар але цале стебло зоз коренем своим предкох, іх и свою культуру. Бо тоти дзеци ве-цей не буду, не постаню з руску свидомосцу и барз швидко свойо оцох и дідох забуду. То ве-цей не буду нашо дзеци и швидко висцераю шліді о свойх предкох. Значи, необходнэ швидк моби-лне образоване родичнох и дзецих у народнім духу, оформлююци им национальну свидомосц.

— Чом важне зачувац национальны іденти-тет? Яке вашо, най повем, філозофске стано-виско по тим питаню?

— Чоловек би требал буц и остац национально свидоме ество и у будучносци. Мац свойо „Я“ без огляду на котрим континенту и держави жис. Индивідуално культурно го може мац, але є примушэні почитавац и свой стredок и куль-туру дзе жис. Нє слово о двойнім справаваню, але свидомісці толеравон лебо аж подполнім разуменю сущедного „Я“ як субекта розлично-сци, але и заедніцкого соживота. Еден зме Ру-

нак, други Турок, треци Серб, штварти Немец, а жиц нам треба под ёдним закрицом, проду-ковац исти продукт, разумиц ше на заедніцким языку, а „чувствовац“ ше розлични, але и блізкі. Або, прецізнейше, буц свойо дома (у кварте-лю, дворе, церкви, культурним дружтвам), а буц и „свой“ у продукції, культуры, образованю. Виховац, оформиц, значи створиц таку ёдинку у нешкайшим глобальным чаше то найзложене мадіонічарство, або педагогійне совершен-ство. Асиміляция и акултурація то придаване иснуюцім обставинам з нужды лебо рахунку. То источашне щезоване национальнай ественосци, зліване як дружтвенне звязене. Ёдинки котры так скапу траца свой шлід, поставаю други. Дияспора, розшатосц, ліга, насампред, национально не свидомі лебо не досц свидомі ёдинки. На-циональна свидомосц застановіе такі напрямі або спомалшую, а чува себе свою культуру, жиє зоз ню, значи свою розличносц и на тот способ охранює свойо тирване.

Ми, як нешкайши панонски Руснаци/Русини, и попри тим же зме (гоч) найоддаленша громадка од свойого национальнаго ядра доказали свою виталносц за ве-цей як 800 роки под цудзинцами. Спомнул сом нашо розшеване од 12. сторочя, але зме, гоч кельо ше затрацовава под Поляками, Литванцами, Габсбургамі, Мадярами сцігли до 21. сторочя. Правда, оддальовали зме ше од свойой громади, але и жили и жилеме и нешка. Видзи ше же наша национальна „власна“ свидомосц капе, але шліді о тирвану исную и шведоча о нашым тирваню. Прето же мame свою прешлосц, свою историю, культуру и уж запутану свидомосц, до путох державотворных нацио-нах у дияспоры, треба нам, насампред, ошлебодзиц ше од тих путох (фальшивых) и за нас самих, знова ше освидомівавац у свойом влас-нім праідловским еству. Национальна свидомосц Руснака, а и других у дияспоры, не треба и не мушки буц препречене заедніцкого живота власней культуры у духу культуры народа которому ше припада гоч ёк оддалені. Нешка жилеме з ёдним животом, стретаме ше и при стваряю новых материялных доброх и при культурных, спортивных и туристичных развагах. Ведно зме на швеце, европейских жемох, Америкох, Австраліи... Правда, найбліжай зме медзі собу у Еўропе и ту ше найдзечнейшее стретаме и чувствуеме як далёка родзина. Нашо обединование лем шве-док нашого длугоштога тирваня. Пре того нашо тирване треба же бизме зачували себе таких яки зме. Значи, чували и зачували свой іден-титет, свою национальну припадносц, свой язік и свою рижнородну духовную творчосц. Лем зоз оплеменёваньем и ширенъем свойх правдивих спознаньох о свойі народзе можеме будовац свою национальну власносц. Истину розлично-сци зоз Руснами у сущедних жемох нє шмелі би буц муриско непорозуменя, але разумне при-лайоване розличносцю котры нас збліжу. Окреме ше треба чувац од власных громадкох пре державотворну политику, котра нас през ве-лі сторочі отдальовала, та аж и забраньовала нам прычишльовавац ше до свойой громади, не лем национально але и вирски.

...Предлужи ше...

Интервю водзел Микола Шантат.

Интервю обяўвін у часопису „Шветлосці“ (Новы Сад), число 4, 2016. року, а з дошлебодзенъем редактара Міколы Цапа, у предлуженъе го будзе-ме обяўвівац у Новай думкі

Прирхтала Агнетка Балатинац

19 NAJČEŠĆIH GREŠAKA RODITELJA U ODGOJU DJECE

Većina roditelja nastoji činiti najbolje za svoju djecu. Međutim, može se dogoditi da pritom ne primijete koliko njima neki postupci štete. Nedavno sam na internetu našla članak američkog psihologa Mikea Learya, koji ima bogato iskustvo rada s djecom i njihovim roditeljima. On je u svom radu uočio neke greške koje roditelji u dobroj namjeri čine u odgoju svoje djece, a koje su štetne za njihovu dobrobit jer mogu dovesti do depresije, samoozljedivanja, pa i samoubojstva u odrasloj dobi. U nastavku će biti objašnjene greške roditelja koje je on naveo.

1. Djeca imaju previše izbora

Mnogi roditelji smatraju da bi djeca trebala imati neograničen izbor, no ako im ponudimo previše opcija to ih može uzneniriti. Količinu izbora treba također prilagoditi dječjoj dobi, s tim da dijete mlađe od četiri godine ne bi trebalo imati više od dva izbora.

2. Pohvaljujemo ih za sve što čine

To može dovesti do toga da dijete konstantno traži pohvalu za bilo što, gotovo poput ovisnika, te neće nešto učiniti ako ne dobije nagradu za to. Ovakvo ponašanje se može uočiti i na društvenim mrežama, na kojima se često mogu naći korisnici koji zahtijevaju „lajkove“ za svoje komentare.

3. Pokušavamo ih učiniti sretnima

Njihov je zadatak naučiti kako se usrećiti, a ne naš. Nikad ne možemo dijete prisiliti da bude sretno.

4. Previše im udovoljavamo

Tako će gotovo uvijek na kraju vjerovati da kupovanje stvari vodi do sreće. Ovakvo ponašanje može rezultirati ovisnostima i kompulzivnim ponašanjem, poput pretjeranog kupovanja.

5. Držimo ih prezauzetima

Mnogi roditelji vjeruju da će brojne izvannastavne aktivnosti držati dijete podalje od problema, no dijete može osjetiti sagorijevanje zbog previše obveza. Ponekad ono može postati i nasišnik.

6. Mislimo da će ih pametno razmišljanje spasiti

To može dovesti do toga da dijete pretjerano pametuje drugima, te postane arogantno i misli da su ostali glupi. Posljedično, takvu djecu nitko ne voli.

7. Mislimo da će im strog religijski odgoj usaditi prave vrijednosti

Međutim, ako uoče licemjerje kod roditelja ili u svojoj okolini, vjerovanja će im se raspasti.

8. Uskraćivanje informacija o važnim temama (kao što je spolnost)

Mnogi roditelji srame se razgovarati sa svojom djecom o spolnosti i smatraju da će izbjegavanje razgovora o toj temi spasiti njihovu djecu od iskušenja. No, često se događa upravo suprotno, i djeca koja nemaju prave informacije o spolnosti često se upuštaju u rizične seksualne aktivnosti.

9. Pretjerano kritiziramo djetetove greške

Lako je pretpostaviti da snažna disciplina čini djecu boljima i uspješnijima. No djeca odgojena na ovaj način postanu perfekcionisti u svemu – od izgleda, sporta, školskog uspjeha itd. Ako se dogodi greška, osjećaju se bezvrijednima i bijesni su na sebe. Ovi osjećaji mogu ih potaknuti na samoozljedivanje, pa čak i na samoubojstvo.

10. Posramljivanje, izbjegavanje ili prijetnje

Nikad ne smijemo djeci dati naslutiti da ćemo ih prestati voljeti zbog njihovih postupaka, kao što neki roditelji čine kako bi djecu natjerali na suradnju. To je kratkoročni dobitak, a daje naslutiti napuštanje. Dijete će se s vremenom prestati truditi udovoljiti.

11. Tjeramo djecu na postupke koji nisu primjereni njihovoj dobi

Primjerice, djecu predškolske ili niže osnovnoškolske dobi tjeramo da preuzmu velik dio kućanskih poslova na sebe, pripremaju si obroke ili se brinu za mlađu braću i sestre. Mnogi ljudi tako kasnije ne žele imati djecu jer su odgojili vlastitu obitelj.

12. Neograničavanje upotrebe računala

Ili TV-a, mobitela i sličnih elektroničko-komunikacijskih uređaja. Oni djecu i roditelje udaljavaju jedne od drugih, a mogu dovesti i do ovisnosti.

13. Ne dopuštamo djeci da im bude dosadno

Neki roditelji smatraju da djecu treba neprestano poticati i da je njihov posao izbjegći dosadu u djece. Tako djeca ne

nauče biti kreativna i sama naći izlaz iz dosade.

14. Zaštićivanje djece od posljedica njihovih postupaka ili od gubitka

Neki roditelji u dobroj namjeri svojoj djeci daju sve što požele, te ih čak izvlače iz nevolje i problema sa zakonom. Na kraju se čude kako dijete ništa i nikoga ne poštuje. Svi mi moramo naučiti kako je gubitak jedan od načina na koji stječemo mudrost i iskustvo o tome što ne činiti, te preuzimamo odgovornost za svoje postupke.

15. Ne dopuštamo djeci riskantniju igru

Ovo se odnosi na igru vani, u prirodi. Ne dopuštamo im da se penju po drveću, padaju, ozlijeduju se. Iskustvo tzv. vrtića u šumi pokazalo je da su djeca koja pohađaju takve vrtiće manje bolesna, prilagođenija i bolje se međusobno slažu od vršnjaka koji pohađaju uobičajene vrtiće.

16. Ne razgovaramo s njima prije spavanja

Pokazivanje interesa za to što se danas značajno dogodilo u djetetovu životu pomaže djeci da bolje spavaju i osjećaju se više voljenima.

17. Ne čitamo vrlo malo djeci

Kad im čitamo, to zahtijeva od njih da budu mirni, tihi i koriste vlastitu maštu, što TV ekran ne čini. Također, priprema ih za slušanje u školi i korištenje vlastite imaginacije u kreativnom izražavanju.

18. Ne kontroliramo koliko jedu

Također ih pitamo jesu li siti. Kad se to dogodi, djeca obično još jednom napune tanjur. Ovo ponašanje je zapravo dio našeg nagona za preživljavanje iz vremena kad hrana nije bila tako lako dostupna. Djeca tad nastoje postići osjećaj sitosti i punoće, a pritom ne razumiju da se naš želudac širi u skladu s unesenom količinom hrane.

19. Tjelesno kažnjavanje

Neki roditelji vjeruju da je „batina iz raja izašla“, te da će tjelesno kažnjavanje djecu naučiti da budu dobra, a da će u suprotnom biti razmažena. No, mnoga djeca koja su bila kažnjavana na ovaj način postanu prkosna, ljuta, ustrašena ili postanu nasilnici. Kazna nikad nije tako uspješna kao ljubav i razumijevanje.

Helena Timko, mag. psych.

ПОЛЬОПРИВРЕДНА СЕЗОНА У ЦАЛИМ ПОЧАЛА ДОБРЕ

Польопривредна сезона у полним цеку, польодлци починаю зберац перши плоди своєї роботи. О тим яки ше обчекую приноси и цо на ніх упливоваво бешедовали зоз зиклошевски ма польопривредніками.

Вше вецей Миклошевчаньох ше одлучує за пестоване заградкарских культурох на векших лєбо менших поверхнощох. Спрам словох Бориса Бучкового, єдного од штредніх заградкарех, яр того року була чежка.

- У марцу було барз цепло, а у априлу ше затримали позни мрази, та ше мушило досць длуго зогривац пластеніки. За остатні 10 роки од кеди ше занімає зоз туту роботу, обачаєме же не нательо постава цеплєйше, кельо вше моцнєйши витри и чежко затримац вельки и високи пластеніки. Прето у будучносци плануєме поставяц менши и нізши пластеніки котри стабілнєйши. Летни горучави на отвореним за папригу повольни, при добрим заліваню обчекую ше солидни приноси, исто як и парадичох и другей желеняви. Так же ше може повесц же заградкарска сезона почала досць добре.

О стану у миклошевских хотарох опітали зоз ше Славкови Ждиняковому.

- За польодлски культуры яр була ви-

годна, гоч у априлу було жимно и не могло ше на час пошац ярні культури. Без огляду на то вони крашнє напредую прето же дижджу по тераз було досц. Жито добре прежимовало, понеже и ёшеньска шатва пожнела, та ше добре вицагло на яр. Перша жатва ярцу прешила успишно, у просеку коло 30 метери по голту. Почина и жатва жита, а прогнозує ше штредні урожай. У Миклошевцох зоз мали щесце же нас обишла буря зоз каменцом. Того року два места у општини, Чаковци и Берак, страдали од каменцу, та у ніх и преглашена елементарна непогода. У нас лем не будзе добре кед же ше зисци прогноза за вельки летни горучави. Задовольни зоз туту сезону и овоцар Звонко Мудри.

- Сезона барз успишина, можеме повесц рекордна, окреме за кайси. Того року бул єден моцнєйши априлски мраз, але пришол кед овоци уж оформели плод, та им не начкодзел. Брескині тиж зродзели барз добре, просеково 15 тони по гектару. З оглядом на факт же мой овоцнік брескиньох уж ма прэиг 12 роки, а вони краткого вику, неодлуго ше будзе мушиц и виберац. Найвекшии проблем овоцарох по наших местах то пласман роби на тарговишу

и пожнене зоз наплату. Цена за овоци вше нізша, чежко найсц одкупительюх, а вельки тарговецки ланци понукаю робу за мали пенеж. Так же ест вше меней штредніх и малих продуквательюх овоци.

И за конец зоз бешедовали зоз пчоларом Звонком Мудрого Владовим о тим як почала сезона за пчоларох у нашим краю.

- Не можеме повесц же тата яр була удатна за пчоларох, але кед поровнаме зоз прешлим роком, дакус лепша. Перша паша олёйового рабченю започала добре и дала можлівосц пчолом дакус ше змоцніц после жими. Исто так добре рушел и баґрен, але на жаль, жимна и дижджовна яр застановела робуту пчолох. Од обчекованого приносу баґренового меду не добило ше ані половку. У миклошевским хотаре уж почина квитнуц главни наш медонос слунечнік, та ше наздаваме доброму приносу слунечнікового меду. У цалим, кед ше попатри, нашо польопривредніки досць задовольни зоз початком тей сезоны. Жадаме и им и шицким котри робя на жеми добру хвилю и красни плоди іх роботи.

Леся Мудри

КВЕЦЕ БУЛО ПРИКРАСКА У КАЖДИМ РУСКИМ ОБИСЦУ

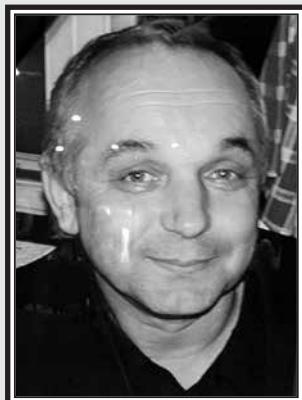
Квеце! Дакеди прикраска у јаким руским обисцу, у јаким дворе. Кельо једна газдиня вредна и шорова вшелјак ше у прешилих часох мерало зоз випатрунком обисца и двора, а важну улогу у тим випатрунку мало квеце, його краса и випатрунок котри вшелјак завишили од допатраня и стараня газдинї. Летни час праве тата часц рока кед векшина квеца дава свою највекши усиловносци же би указала шицку свою розкош и красу указуюци својо прекрасни квитки. Преходзаци з яри през валал у векшини обисцох споза муринкох росли оргони - били, белави або лијово, ширяци по цалим валале свой пах! Нажаль, нешка у векшини дворох бетон або, кед обисце напущене, рошне коровче, дакеди таке же ані до двора не мож войсц. Дакеди кед сце вошли до двора у летним чаше, заплюсла би вас краса розквитнутых мушкатлох, котрих було највецей у рижних ниянсох червеней, целовей, билей фарби або рижних пирсканих комбинациох, билей зоз червену або целову и подобне. Було ту и цагацах файтох котри ше тримало на мурику под конком. Не було то таких, як их нешка воламе, калъо за квеце, можебуц лем дајдна мајтна газдиня мала гліняни гарнички за квеце, але углавним були то койдзејки дзирави плехово гарнички котрих майстор клонфер уж веци не мог заплатац, бо би була плата на плати, та ше их веци могло похасновац за посадзиц даяки нови пелцер котри газдиня достала од сущеди або нини зоз другого валалу, а таку фарбу ище не мала. Знала то буц и даяка судзина зоз пластики котра ше розбила але не цалком, та ше и до неј могло захпац даяки пелцер. За квеце ше хасновало жем котра була при самим гною, бо у тей жеми квеце најбаржей напредовало, но мушело ше ю добре претресц и виняц зоз неј хробачки и хлісти, голем гевти векши котрих видно зоз голим ском.

Окрем уж спомнутых мушкатлох, були ту и други файти квеца - розмарії, кактуси, койдзејки пузавци и подобне. У тедишињих часох не було лёгко очувац квеце през жиму, требало мац одвитуюци простор у котрим квеце прежими же би на яр знова могло рушиц роснуц и пишиц ше зоз својма прекрасними квитками. Вељ газдинї коло квеца у кальох мали и прекрасни украшени заградки. Було ту лелиј, туліпани, файрушки, босорчата, нохчики, подшніжніки, фиялки як и джобаци ружи, најчастей-

ше гевти колац зоз дробним церњом, а барз пахняци, хтори квитли од яри, през цале лето, та по позну ёшень, кед свою красу указовали ёшеньски ружи. Шицко тата квеце, як тата у кальох, так и тата у заградкох, гледало вредни газдиньово руки же би го шорели, допатрали и залівали през горуци часи, а през жиму зачувили же би идуцей яри и лёта ознака квитло и зоз свою красу прикрашовало ёй обисце и двор. Вшелјак же го тиж требало очувац од чкодлівих мушкох и вшох, а тиж так и од чкодлівцох, нас дзецах, котри зме у своїх бавискох нєраз попревращали калі зоз квецом або погажели розквитнуте квеце по заградкох. И, було то добре кед то була заградка дајдней з наших мацерох, та би то закончело зоз кричаньом и дзень-два зме остали без сладоляду, але яй нам кед зме то зробили дајдней старшай сущеди котра при себе не мала дзеци. Даремне було толковане з нашого боку же нам то бул ориентир або склоніско од другей воене єдинки, мацерово пруті мали роботи, та веци звичайно по таких карох воене дійствоване мировало по даскељо днї, покля зме не забули за мацеров прут и його кару. Нешкайши часи принесли вељ пременки, газдинї не маю тельо вельо шлебодного часу за пестоване рижных файтох квеца, заняты су зоз другима роботами, а гевто кус шлебодного часу цо маю патра себе одпочинуц при кафи и даяких мексицких, шпанских, а у новши час турских серийох, у котрих обисца и двори прекрашнє ушорени зоз прекрасними файтами квеца. Напатра ше на тото прекрасне квеце, та веци ані не важне чи у їх власним дворе ест квеца чи нет. Нови часи принесли и нови можлівости, нешка гліну за квеце купице у дутяну запаковану у мещку, судзина за квеце рижних формох - округли, штироуглови и длугоавсти угловим зоз пластики, а пелцери не мушки зберац од никох и сущедох. Пойдзеце на пияц або до тарговинскога центру и маце готови рошліни котри уж квитню, лем их треба пресадзиц. Або, купице штучне квеце у пластичним калю, раз-два раз го поумиваце под воду и вше є нове и красне, але є без паху. Та гоч можлівости вельки, мало газдиньох прикрашуюе свою обисца и двори зоз квецом. За туту красу котру нам природа даровала треба мац любови и сцелосци за роботу коло квеца.

Томислав Рац

На здогадоване

**Василь Сикорски
(1952. – 2017.)**

После краткай и чежкой хороти, 7. юния 2017. року, у 65. року живота умар дугорочни културни роботнік Василь Сикорски.

Василь Сикорски народзены у украінскай роботніцкай фамелії хтора ше пре экономски причини зоз Боснія преселела до Ориовиц, а веци ше стасмно наслелла у Липовлянох, дзе Василь закончел основну школу, а класичну гімансазию у Кутини. Любов гу музики нашлідзел од оца котри добре грав гушлю. По законченю гімансазії, у Загребе упіснене економски факультэт, а цеком студийох заніма ше за поэзию и музыку, та од 1971. року пре таки прихильносци постава вонкашні сотрудник Горватскага радия. Василь Сикорски бул 1972. року еден зоз порушовачох снованя Культурно-просвітнаго дружтва Русинох и Українцах у Загребе у хторим неодлуга постава диригент хору, водител музичнай секції и снаватель вокально-инструментальнаго ансамбла «Кобзар».

По одслужжению военога рока оженел ше и засновал сталне роботне одношене на ГРТ радио, першне як музичны редактор, веци як редактор редакції за народну музыку. У Отечественай войни бул предсідателем Кризного штабу и як професионалны новинар дал моцне доприношене за ширене правди о Горватской, змесцене и врацање руских и украінских вибеженцах на ренітегровані простор воісточнай Славонії. За тото його пожертвовнене закладане достал Орден горватскага трофея от предсідателя РГ Франі Тудмана. После предсідательства у Кризним штабу природна прихильносць и потреба за очуване руского и украінскаго ёства у чежких военых обставинах и потреба предлужовнага роботи нашого Союзу Русинох и Українцах Горватской медзі нашина културнім діячама у вибеженстве, унапрямела же би Васіля Сикорскаго выбрали за предсідателя Союзу Русинох и Українцах РГ и на тей функції остал по закончене мирней реінтеграції горватскага Подунавя и врацање Союзу на својо простори до Вуковару.

На липовлянским теметове дзе є похованы у мене украінскай заедніці од покойного ше одпітателем Славко Бурда, а на ховану присутствовали числены културни и дружтвени діяч, роботні колегове, узша и ширша фамелія, як и представитељ нашей културнай институції на чём чоле у чежких военых обставинах бул Василь Сикорски.

Вичная му памят.

Вера Павлович

ОТРИМАНИ ТРИ ТУРНИРИ 26. СПОРТСКИХ БАВИСКОХ ЯШИ БАКОВА

ЗАТРИМАНИ КОНТИНУИТЕТ УЧАСТВОВАНИЯ И ГОСЦОПРИМСТВА

У періодзе медзі двома Новима думкамі отримані три турнири 26. Спортскіх бавіскох Яши Бакова на хторых участвовали спортысты зоз нашых местах, а ёдному з іх були і домашні. Хронологійно, першы бул турнір у фудбалу на мали گолі 3 на 3, хторы 22.04. отримані у Рускім Керестуре. Участвовали 8 екіпи, медзі німа і Петровчане і Міклошевчане. На концу Петровчане, найстарша екіпа на турніру, були седмі, а Міклошевчане, як наймладша, осмі. Случай сцэл же ше медзисобне стрэтгія два раз – у групі іх стрэтгія закончэнне нерашено 3 : 3, а у разбавіваванію за конечны пласман Петровчане на іскуство победзели зоз 2 : 1. Треба наглашиць же у групі бавілы зоз двома першопласаванімі екіпамі, КПД Карпати зоз Вербасу і ФК Іскру зоз Коцур.

Пласман : 1. КПД Карпати (Вербас), 2. ФК Іскра (Коцур), 3. СД Русин (Рускі Керсестур), 4. КУД Петро Кузмяк (Нове Орахово), 5. РКЦ Нові Сад, 6. Дружтво Руснацох Суботица, 7. Петровцы, 8. Міклошевцы.

За Петровцы бавілы Горан Голік, Томіслав Гаргай і Звонімир Ерделі, а за Міклошевцы Матей Хома, Йосип Світланович і Леон Чордаш.

У Шидзє, а у організації КУД «Драгутин Драген Колесар» зоз Бачинцох, 13.05. отримані турнір у столним тенісу. После вецей рокох на нім ше, пре обективні причині, не змагали Петровчане, але зато подмладзена міклошевска екіпа, другі состав без найлепшых бавіячох з валалу, дастойно репрезентавала тути просторы. У кокуренції 8 екіпох млади Міклошевчане у складзе Мартина Батацкіх, Боян Гудак, Мійо Водопія і Іван Прпа, освоіли друге место. У групі були перши, а у фінале страпіці од обектівно лепшых і іскуснішых шидзянских бавіячох хторы бавілы за КУД «Іван Котляревски» зоз Бікіч Долу. Тоты два млады екіпы зоз Міклошевцох, у хторых наступілі легініе од 17 по 20 рокі, даваю надію же ше традиція повязавання местах дзе жиу Руснаци з двух боках дунайскаго побрежя, лебо адміністративно, з РГ і РС, і у спартскім смислу предлужы.

З тима амбіяціями у Петровцох і того року, як і влоні, организавані турнір у шаху. Задумані як швіто шаху хторы би ше традиційно организавалі з нагоды Дня Руснацох РГ, ані тогорочні отримані 28.05., пре приход лем ёдней екіпи з Войводіні, не сполнел зарисовані ціль. И попры обещунках і гарантіях о участваванію вецей екіпох, як і прешлого року пришли лем керестурскі шахісты хторы, же бі до Петровцох пришли у полным складе, на першеннствене

змагане пошли без ёдного бавіча що поцаг за кождзе почитоване. Кед ше уж прави поровнане з прешлорочным турніром, треба повесць же бул богатши за ёдну екіпу і же окреме екіпного отримані і поєдинчы швидкоцагаючи турнір. Екіпны прешош у домініці Загребчанох, а поєдинчы „цугер“ прешвчліво освоілі Мікола Віntonяк. Загребчане победзели шицкі 3 змаганя, а інтересантне наглашиць же три медзисобны змагання закончены нерашено 2 : 2, та конечны пласман достати по дадатним критеріюму на основу числа освоёных бодох у мечу. Результат екіпного турніру (тэмпо 2 x 25 мин.): 1. коло: Русин - Петровцы 2 : 2, КПД Рускина і Руснак - Міклошевцы 4 : 0; 2. коло: Русин - Міклошевцы 2 : 2, КПД Рускина і Руснак - Петровцы 2,5 : 1,5; 3. коло: Русин - КПД Рускина і Руснак 0,5 : 3,5, Петровцы - Міклошевцы 2 : 2.

ПЛАСМАН : 1. КПД Рускина і Руснак (Загреб) 6 (10), 2. Петровцы 2 (5,5), 3. ШК Русин Р. Керестур 2 (4,5), 4. Міклошевцы 2 (4).

За екіпох бавіли: 1. КПД Рускина і Руснак: Леон Путар 2 (3), Славко Путар 2,5 (3), Лара Путар 3 (3), Якім Пушкаш 2,5 (3); 2. Петровцы: Мікола Віntonяк 3 (3), Звонімир Ерделі 1 (3), Нада Рачіч 1 (3), Зоріца Комесаровіч 0,5 (1), Зоран Комесаровіч 0 (1), 3. ШК Русин: Владислав Штрэнгар 1 (3), Янко Катрина 1,5 (3), Дора Венчельковська 1 (3), Желько Мағоч 1 (3); 4. Міклошевцы: Владо Кос 0 (3), Здравко Звонаріч 1 (3), Пейо Еркович 1 (3), Йосип Совар 2 (3).

Член побідніцкі екіпи, велькі шаховски ентузіяста і снователь дакедышнаго успішнаго петровскаго ШК Огњошашец (іншэ даскеліх у РГ) Якім Пушкаш з краснім словамі оценел цалокупні турнір:

- Водзім шаховску секцію у КПД Рускина і Руснак у Загребе і барз сом щешліві же моя подмладзена екіпа у моіх Петровцох заважала першее место. Барз сом щешліві и же сом после другога

часу стрэтнул бувших бавіячох зоз ШК Огњошашец, зоз хторымі сом ше здогаднул значных успіхіх нашага клуба і петровскаго шаху у цалосці. Любел бім кед бі тут турнір постал традиційні и не муши ше отримовац лем у Петровцох.

Поєдинчы швидкоцагаючи турнір, на хторымі бавіли 10 бавіяч, прешвчліво освоілі Мікола Віntonяк, Петровчане хторы од 1991. року жие ў Немецкі і хторы лем пре тут турнір прешош далеку драгу. И не побановал, не лем пре побіду и максімальны успех на першай петровскай таблі.

- Златна медаля з цугеру будзе мац окремне место у моіх коллекцій бо є освоіна у моіх Петровцох у хторых сом урядово не бавел од Отечественай войны. Мило ми і же сом после вецей як три деценьі бавел ведно у екіпох зоз шестрарамі Зорицу і Наду, же сом бавел і проців кума Якіма Пушкаша, же сом видзел веліх приятельлох хторы націвіли турнір. Здогаднул сом ше и почувствовал шаховску атмосферу у Петровцох з найлепшых і незабутных часох 1970-ых і 80-ых рокох кед Огњошашец бул респектабільны клуб на подручу Славонії і Барані. У Немецкай бавім уа ШК Іванчук з Гайлброну дзе и жісем, а хторы ше змага у 6-ей од 12 немецкіх лигох, але вше кед сом годзен придзем на такі турніры.

ШВІДКОЦАГАЮЧI ТУРНІР (2 x 5 мин.)

Віntonяк 9, С. Путар 7,5, Кос 6, Катрина 5, Штрангар і Еркович 4, Совар 3, Пушкаш 2,5, Звонаріч 2, Венчельковські 1.

Тром першопласаванім екіпом заменік начальніка Општні Богдановіц Ярослав Медеші уручел побідніцкі погары, а подпредсідатель Організаційнаго одбору СБ Янко Хома побідніком у екіпнай конкуренціі, як і тром найлепшым на цугеру прідал медаў бавіскох.

Організатор турніру була Коордінацыя рускіх радио РГ, а финансійно го помоглі Општні Богдановіц, Рада рускай національнай меншині Општні Богдановіц і ЛО Хидрія зоз Петровцох.

И Пушкаш и Віntonяк, шлебодно мож повесць правдыві шаховски легенды, хторы участвовали і организавали численны турніры, похвалелі организацию турніру і спортску приятельску атмосферу под цали час його отримавання. Організаторе розчаравані з неприходзеньем екіпох з Войводіні, наявіли же не маю наміру надалей организавац турнір у такай форме, але зохабелі можлівосць организавана поволанковаго турніру у рамікох даёдней манифестації.

3. Ерделі

ПОСЛЕ ДВАНАЦ РОКИ У МІКЛОШЕВЦОХ ШЕ ЗНОВА БАВІ ФОДБАЛ

Внедзяло, 18. юния, на фудбалскім стадыону у Міклошевцох отримане приятельске змагане ФК «Русин» медзі младымі і ветеранамі. Збуване прицагло увагу членамі публікі шицкіх возрастох прето же, гварели навіячে,

таке змагане ше не отримае часто. Обчековано, стрэтгія закончело зоз побіду екіпи младых з результатам 6:4. По ёден гол за младых дали Матео Батацкі, Ясмин Гліва і Ведран Поточкі, док Матей Хома дал три, и то шицкі у першым

полчаще. Екіпа ветеранох ше у другім полчаще обахтала, а на гол станул Владо Папуга котры сконно одбранял шицкі напады. Ветеране ше потрудзялі і штири голі у другім полчаще дали Томіслав Мудры, Алексей Мудры, Владо Гайдук і Бенямин Ждиняк.

Інтересантне же найстарши бавіяч у екіпи ветеранох был 62-рочны Дюры Папуга, зоз тим доказующы ішо рокі не препречене кед даць любіш. Як тому і швічи, змагане прешло у приятельскім духу на велькое задовольства навіячох. Ані диждж, хторы на даскелью заводы попірскія присутніх, не одплашел нікого. Як гварели велі, кед же диждж попірскія вец ше добре приме. Та пожадайме най ше фодбал наісце «пріме» у Міклошевцох и врачи красну спортску традицію.

Леся Мудры

ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ ОЗНАЧЕНИ И У МИКЛОШЕВЦОХ

На други дзень Русадльох, 5. юния, у Миклошевцах бул означени Дзень Руснацох у Рэспубліцы Горватскай. З тей нагоды, у организацыі Рады рускай нацыянальнай меншини Општні Томповцы и миклошевскага Культурно-уметніцкага дружтва «Якім Говля» отримана Швяточна академія.

Програму Академіі отворел здружэны хор культурно-уметніцкага дружтва з Петровцах и Миклошевцах, зоз виводзеным державней гімні и швяточнай писні Руснацох у РГ. Присутніх у мене организатора прывітал подпредсідатель Рады рускай нацыянальнай меншини Општні Томповцы Златко Гірьковати, а у мене Општні Томповцы ёй начальнік Здравко Звонарич.

Програму отворел Кристиан Міклош, котры у провадзеню оркестра КУД-а «Осіф Костелник» з Вуковару одшип-

Предком котры нігда не помарли у наших думкох зашпивайме шпиванкі котры вони шпивали - буду нас чуц
(Звонімір Няраді)

Водітелькі програмы Сабіна
Ждиняк і Анамарія Мудры

Агнетка Балатінац, руска поетеса

ше члени Женскай шпивацкай групи з Міклошевцах и Хлопскай шпивацкай групи зоз Петровцах. Міклошевскі трио Нада Батакович, Любов Колесар и Леся Мудры трогласно одшпивали шпиванку «Кед я на Торише», док Леся Мудры соло одшпивала «Токаю, Токаю». Міклошевчанкі на гармонікі провадзел Борис Бучко.

Кристиан Міклош соліст КУД
«Осіф Костелник» Вуковар

Хлопска шпивацка група КУД «Якім Гарды» Петровцы

Женска шпивацка група КУД «Якім Говля» Міклошевци

Як схопни рецитатор представел ше школяр 5. класі Матей Мудры зоз інтерпретацію писні Сілва Ерделя «Руснакова мац», а поетеса Агнетка Балатінац пречитала свою писню «Руснакова доля». У конферансі котру зложела Леся Мудры, а водзели Анамарія Мудры и Сабіна Ждиняк, пречитані и стихі Міхала Рамача, Агнетки Балатінац и Змоніміра Нярадія.

И попри того же Академія отримана пондзелок, назберало ше красне число нащывітольох, як домашніх так и з боку. Попри других госцох, програму зоз свою присутносцу звелічали и представіле месней и општніскай власці, нашо паноцове, представітеле наших дружтвах и здружэньох котры пестую рускі язік и культуру.

Леся Мудры

